„CREBRAE ALLATAE" /ap. pismo/

O KANONSKOM ŽENIDBENOM

PRAVU ISTOČNE CRKVE

KRIŽEVCI 1956.

LITTERAE APOSTOLICAE

MOTU PROPRIO DATAE

AD VENERABILES FRATRES
PATRIARCHAS ARCHIEPISCOPOS EPISCOPOS
CETEROSQUE LOCORUM HIERARCHAS
ECCLESIAE ORIENTALIS
PACEM ET COMMUNIONEM
CUM APOSTOLICA SEDE HABENTES

DE DISCIPLINA SACRAMENTI MATRIMONII PRO ECCLESIA ORIENTALI

ADNOTATIONIBUS FONTIUM AUCTAE
CURA
PONTIFICII CONSILII
CODICI IURIS CANONICI ORIENTALIS
REDIGENDO

MCMLVII

III · 15

ORDINARIJAT KRIŽEVAČKE EPARHIJE

Br. Prez. 4577/1956.
Predmet :

KANONSKO ŽENIDBENO PRAVO
ISTOČNE CRKVE

Vlč. Grkokatoličkim župskim uredima i svećenstvu.

Sve parohije naše eparhije i dušobrižno svećenstvo imaju u originalnom latinskom tekstu Apostolsko Pismo dano "Motu proprio", o disciplini ili zakonodavstvu sv. Tajne ženidbe za Istočnu Crkvu " Crebrae Allatae" od 22.II. 1949. u kom se iznosi Kanonsko ženidbeno pravo Istočne Crkve, koje obvezuje sve katolike istočnih obreda danom 2. V. 1949. god.

Činjenica medjutim, da se stanoviti dio našeg dušobrižnog svećenstva poteško služi latinskim jezikom, bilo da ga nisu neki niti dosta izučavali, bilo da se drugdje mnogo toga i zaboravilo, tim više, što im to nije svakidašnji liturgijski jezik, sve nas je više i neodgodivo ponukala, da kanone ženidbenog prava Istočne Crkve damo svećenstvu u prevodu, kako bi ih svećenici mogli bolje shvatiti i razumjeti, te ih se lakše i najtočnije pridržavati u dušpastirskoj službi.

Naglašujemo, da se samo latinski tekst ima i nadalje smatrati i držati službenim originalnim tekstom, dok je naš prevod samo privatne naravi, na pravu rukopisa i tek kao pomoćno sretstvo, koje bi imalo nekima olakšati razumijevanje originala, prema naprijed rečenom.

Smatrali smo za potrebno i uputno svratiti pažnju na razlike -u koliko neke postoje izmedju pojedinih kanona CIC i najnovijeg Kanonskog xxxxx ženidbenog prava Istočne Crkve te smo samo onim kanonima, koji se u čem razlikuju od CIC dali u noti kratka objašnjenja.

Uz redni broj kanona daje se u zagradi odgovarajući redni broj kanona CIC.

Iz shvatljivih razloga, nismo ovdje navodili izvore, na koje se poziva originalni tekst te ih u noti citira. Ustrebaju li kome, naći će ih tamo.

Dr. Gavriil Bukatko, t. opp.
apost. adm. Križevački, v.r.

Križevci, 7.VIII. 1956.

LITTERAE APOSTOLICAE MOTU PROPRIO DATAE *

AD VENERABILES FRATRES PATRIARCHAS, ARCHIEPISCOPOS, EPISCOPOS, CETEROSQUE LOCORUM HIERARCHAS ECCLESIAE ORIENTALIS, PACEM ET COMMUNIONEM CUM APOSTOLICA SEDE HABENTES: DE DISCIPLINA SACRAMENTI MATRIMONII PRO ECCLESIA ORIENTALI.

PIUS PP. XII

Crebrae allatae sunt Nobis, praesertim postremis hisce annis, tum a Legatis Nostris tum a sacrorum Antistitibus Orientalis Ecclesiae supplicationes, per quas rogabamur, ut, instantibus votis annuentes, dum codificatio legum Ecclesiae Orientalis haud multum abest, ut absolvatur, earundem legum singularia quaedam capita, magni quidem momenti, nulla interposita mora promulgaremus, ut gravibus et perniciosis rerum adiunctis, in quibus nonnullae Christi ovilis partes orientali ritu utentes versarentur, efficaci praesidio obviam iremus.

Nos igitur, attente et cogitate omnibus in Domino perpensis, motu proprio, certa scientia ac de Apostolicae plenitudine potestatis statuimus ac decrevimus eos canones iam nunc publicare, qui ad sacramenti matrimonii disciplinam spectant.

Iam initio, cum ad Codicem conficiendum prima conferrentur studia, Petrus S. R. E. Presbyter Cardinalis Gasparri, Consilii Praeses Codici canonico Orientalis Ecclesiae praeparando, ob oculos habitis facilitate et frequentia necessitudinum, quas orbis terrarum populi et nationes ob nostrae aetatis expeditissimum commeatum inter se nectunt, litteris die XV mensis Septembris anno MCMXXX datis, sacros Orientalis Ecclesiae Pastores consulebat, ab iisdem petens an in expletionem optatorum multis e locis Apostolicae Sedi explicatorum expedire videretur, ut, quoad fieri posset, ecclesiastica disciplina ad matrimonialia impedimenta et ad formam ineundi nuptialis foederis pertinens unius tenoris redderetur; idque poscebatur, quia ob memoratam eundi et remeandi facilitatem crebriores habebantur inter homines mixti ritus nuptiae necnon eo proposito, ut incertitudines de matrimoniorum validitate, eorum sanctitati nocentes, penitus auferrentur.

* Ex *Actis Apostolicae Sedis*, an. 1949, n. 3.

Consilium igitur Orientalis Ecclesiae Codici canonico conficiendo, debita attentione libratis responsis, fermo cunctis asseverantibus, eorumdem sacrorum Pastorum, postquam haec fel. mem. Summo Pontifici proximo Decessori Nostro retulit, adprobationi Nostrae hos canones proposuit, quos Nos Apostolica auctoritate Nostra comprobamus :

DE SACRAMENTO MATRIMONII

Can. 1

§ 1. Christus Dominus ad sacramenti dignitatem evexit ipsum contractum matrimonialem inter baptizatos.

§ 2. Quare inter baptizatos nequit matrimonialis contractus validus consistere, quin sit eo ipso sacramentum.

Can. 2

§ 1. Matrimonii finis primarius est procreatio atque educatio prolis ; secundarius mutuum adiutorium et remedium concupiscentiae.

§ 2. Essentiales matrimonii proprietates sunt unitas et indissolubilitas, quae in matrimonio christiano peculiarem obtinent firmitatem ratione sacramenti.

Can. 3

Matrimonium gaudet favore iuris ; quare in dubio standum est pro validitate matrimonii, donec contrarium probetur, salvo praescripto can. 116.

Can. 1 § 1. — Syn. Trident., sess. VII, *De sacramentis in genere*, can. 1; sess. XXIV, *De matrimonio*, prooemium, can. 1 ; Professio fidei (in Syn. Lugdunen. II) a Michaële Palaeologo Greogrio X oblata, a. 1274 ; Eugenius IV (in Syn. Florentin.), const. *Exsultate Deo*, 22 nov. 1439, § 16 ; Leo XIII, ep. encycl. *Arcanum*, 10 febr. 1880.

§ 2. — Syn. Trident., sess. VII, *De sacramentis in genere*, can. 1 ; Leo XIII, ep. encycl. *Arcanum*, 10 febr. 1880 ; S. C. de Prop. Fide, instr. (ad Ep. Graeco-Rumen.), a. 1858.

Can. 2 § 1. — Eugenius IV (in Syn. Florentin.), const. *Exsultate Deo*, 22 nov. 1439, § 16 ; Leo XIII, ep. encycl. *Arcanum*, 10 febr. 1880 ; Pius XI, litt. encycl. *Casti connubii*, 31 dec. 1930, I ; S. C. de Prop. Fide, instr. (ad Ep. Graeco-Rumen.), a. 1858.

§ 2. — Syn Trident., sess. XXIV, *De matrimonio*, can. 2 ; *De ref. matrim.*, c. 1, 7 ; S. Gregorius Magnus, litt. *Magnae omnipotenti*, a. 601 ; Professio fidei (in Syn. Lugdunen. II) a Michaële Palaeologo Gregorio X oblata, a. 1274 ; Benedictus XII, a. 1341, prop. 102, Armenorum, damn. ; Eugenius IV (in Syn. Florentin.), const. *Exsultate Deo*, 22 nov. 1439, § 16 ; Clemens VIII, instr. *Sanctissimus*, 31 aug. 1595, § 5 ; Benedictus XIV, const. *Etsi pastoralis*, 26 maii 1742, § VIII, n. II ; ep. *Nuper ad nos*, 16 mart. 1743, Professio fidei Maronitis praescr. ; Leo XIII, ep. encycl. *Arcanum*, 10 febr. 1880 ; Pius XI, litt. encycl. *Casti connubii*, 31 dec. 1930, I ; S. C. S. Off., instr. (ad Ep. Rituum Orient.), a. 1883 ; S. C. de Prop. Fide, instr. (ad Ep. Graeco-Rumen.), a. 1858 ; instr. 31 iul. 1902, n. 1, *f*.

Can. 3. — S. C. S. Off., 18 mart. 1903, ad 2.

Consilium igitur Orientalis Ecclesiae Codici canonico conficiendo, debita attentione libratis responsis, quae cunctis asseverantibus, eorumque sacrorum Pastorum, postquam haec cl. mem. Summo Pontifici proximo Decessori Nostro retulit, adprobationi Nostrae hos canones proposuit, quos Nos Apostolica auctoritate Nostra approbamus :

Stoga je Savjet za izradu kanonskog Kodeksa Istočne Crkve, nakon pomnog pregleda svih gotovo istovjetnih odgovora tih Pastira, i nakon podnesenog izvještaja o tom blaž. usp. Vrhovnom Arhijereju, Našem neposrednom Predšasniku, predložio Nama na odobrenje te kanone, koje Mi svojom Apostolskom vlašću i potvrjujemo:

DE SACRAMENTO MATRIMONII

O SV. TAJNI ŽENIDBE

Can 1 /1012/

§1. Christus Dominus ad sacramenti dignitatem evexit ipsum contractum matrimonialem inter baptizatos.
§2. Quare inter baptizatos nequit matrimonialis contractus validus consistere, quin sit eo ipso sacramentum.

§1. Hrist Gospod uzdigao je sam ženidbeni ugovor izmedju krštenih osoba na dostojanstvo sv. Tajne.
§2. Radi toga ne može biti valjanog ženidbenog ugovora izmedju krštenih osoba, a da time ne bi bio sv Tajnom N.Z. ✓

Can 2 /1013/

§1. Matrimonii finis primarius est procreatio atque educatio prolis ; secundarius mutuum adiutorium et remedium concupiscentiae.
§2. Essentiales matrimonii proprietates sunt unitas et indissolubilitas, quae in matrimonio christiano peculiarem obtinent firmitatem ratione sacramenti.

§1. Prvotna svrha ženidbe je radjanje i odgoj djece ; drugotna je uzajamno ispomaganje i lijek proti požudi.
§2. Bitna su svojstva ženidbe jedinstvo i nerazrješivost, što u kršćanskoj ženidbi dobivaju posebnu čvrstoću poradi sv. Tajne.

Can.3 /1014/

Matrimonium gaudet favore iuris ; quare in dubio standum est pro validitate matrimonii, donec contrarium probetur, salvo praescripto can.116.

Ženidbi pripada pravna pogodnost ; stoga u sumnji o njezinoj valjanosti treba je smatrati valjanom, dok se protivno tome ne dokaže, s tim da propis kan. 116 ostaje na snazi.

Can. 4 /1015/

§1. Matrimonium baptizatorum validum dicitur ratum, si nondum consummatione completum est ; ratum et consummatum, si inter coniuges locum habuerit coniugalis actus, ad quem natura sua ordinatur contractus matrimonialis et quo coniuges fiunt una caro.
§2. Celebrato matrimonio, si coniuges simul cohabitaverint, praesumitur consummatio, donec contrarium probetur.
§3. Matrimonium inter non baptizatos valide celebratum, dicitur legitimum.
§4. Matrimonium invalidum dicitur putativum, si in bona fide ab una saltem parte celebratum fuerit coram Ecclesia, donec utraque pars de eiusdem nullitate certa evadat.

§1. Valjana ženidba izmedju krštenih osoba zove se tvrda, ako još nije dopunjena izvršenjem ; zove se tvrda i izvršena, ako su supruzi izvršili bračni čin, za koji je ženidbeni ugovor po svojoj naravi odredjen i kojim supruzi postaju jedno tijelo.
§2. Ako su supruzi nakon sklopljene ženidbe zajedno stanovali, pretpostavlja se, da je ženidba bila izvršena dok se protivno ne dokaže.
§3. Valjano sklopljena ženidba izmedju nekrštenih osoba, zove se zakonita.
§4. Nevaljana ženidba zove se mnijevana ako ju je pri crkvenom sklapanju bar jedna ženid. stranka smatrala valjanom, pa sve dok obadvije ne saznaju o njezinoj nevaljanosti.

4. Matrimonium invalidum dicitur ...ativum, si in bona fide ab una sal... parte celebratum fuétit coram Ec...sia, donec utraque pars de eius ...litate certa evadat.

§4. Nevaljana ženidba zove se mnije... vana, ako ju je pri crkvenom sklapa... nju bar jedna ženidbena stranka sma... trala valjanom, pa sve dok obadvije ne saznaju za sigurno o njezinoj nevaljanosti.

Can. 5 /1016/

Baptizatorum matrimonium regitur ...re non solum divino, sed etiam ca...nico, salva competentia civilis po...testatis circa mere civiles eiusdem ...trimonii effectus.

Ženidba izmedju krštenih osoba ne ravna se samo Božanskim pravom, već takodjer i kanonskim, dok su gradjanske vlasti nadležne glede čisto gradjanskih učinaka ženidbe.

Can. 6 /1017/

§1. Matrimonii promissio, etsi bila...ralis seu sponsalitia, irrita est utroque foro, nisi facta fuerit ...ram parocho aut loci Hierarcha aut ...cerdote cui ab alterutro facta sit ...cultas assistendi.

§1. Obećanje ženidbe, makar to bile obostrano ili zaruke, nevaljano je za obadva pravna područja, ako nije bilo učinjeno pred parohom ili mjesnim Hijerarhom, ili pred svećenikom, kome je jedan od te dvojice ovlastio da tome službeno prisustvuje.

§2. 1-Matrimonii promissioni valide ...sistit idem parochus vel loci Hie...rcha aut sacerdos ab alterutro de...gnatus qui ex praescripto can.86, ... matrimonio valide assistit ;
2-Ille qui matrimonii promissi... ...i assistit obligatione tenetur cu...ndi ut eius celebratio in libro spo...salium adnotetur.

§2. 1- Obećanju ženidbe valjano prisustvuje isti paroh ili mjesni Hijerarha ili svećenik po jednom od njih za to odredjen, koji prema propisu kan. 86,87 može valjano prisustvovati sklapanju ženidbe.
~~2-Obećanju ženidbe prisustvuje pri~~
~~...~~ 2- Onaj koji prisustvuje obećanju ženidbe obvezatno je dužan pobrinuti se, da se obavljeno obećanje ženidbe zabilježi u knjigu zaruka.

§3. At ex matrimonii promissione ...n datur actio ad petendam matrimo...ii celebrationem ; datur tamen ad re...rationem damnorum, si qua debeatur.

§3. Ne obećanje ženidbe ne daje prava zahtijevati sklapanje ženidbe ; daje pak pravo na nadoknadu štete, ako je kakova bila.

Can.7 / - /

Sacerdos promissioni matrimonii assistens, sponsis catholicis benedicti...nem in libris liturgicis praescrip...am impertire, si ius particulare id ...erat, ne omittat.

Svećenik, koji prisustvuje obećanju ženidbe, neka ne propusti podijeliti katoličkim zaručnicima blagoslov, propisan liturgičkim knjigama, ako to nalaže partikularno pravo.

Can. 8 /1018/

Parochus ne omittat populum pruden...er erudire de matrimonii sacramento ...iusque impedimentis.

Paroh neka ne propusti razborito poučiti narod o sv. Tajni ženidbe te o njezinim smetnjama.

Kanoni 6 i 7 odredjuju formu zaruka. Za njihovu valjanost traži se prisutnost Hijerarhe, paroha ili ovlaštenog svećenika. Koji od njih službeno prisustvuje zarukama podjeljuje im blagoslov te zaruke bilježi u knjigu zaručnika. U Križevačkoj eparhiji nema toga partikularnog prava.-

CAPUT I

De iis quae matrimonii celebrationi praemitti debent et praesertim de publicationibus matrimonialibus.

GLAVA I

O tome što ima prethoditi sklapanju ženidbe, te napose o navještajima. / ozovima/

Can. 9 /1019/

§1. Antequam matrimonium celebretur, constare debet nihil eius validae ac licitae celebrationi obsistere.

§2. In periculo mortis, si aliae probationes haberi nequeant, satis est, nisi contraria adsint indicia, ut contrahere volentes iureiurando affirment se baptizatos fuisse et nullo detineri impedimento.

§1. Prije sklapanja ženidbe mora se ustanoviti, da njezino valjano i dozvoljeno sklapanje ništa ne priječi.

§2. U slučaju smrtne pogibelji, ako se ne mogu pribaviti drugi dokazi, ukoliko nema protivnih znakova, dostatno je da zaručnici pod prisegom izjave da su kršteni i da nisu spriječeni nikakovom ženidbenom smetnjom.

Can.10 /1020/

§1. Parochus cui ius est assistendi matrimonio, opportuno ante tempore, diligenter investiget num matrimonio contrahendo aliquid obstet.

§2. Tum sponsum tum sponsam etiam seorsum et caute interroget num aliquo detineantur impedimento, num consensum libere, praesertim mulier, praestent, et num in doctrina christiana sufficienter instructi sint, nisi ob personarum qualitatem haec ultima interrogatio inutilis appareat.

§3. Hierarchae loci est peculiares normas de parochi investigatione huiusmodi dare.

§1. Paroh, koji ima pravo vjenčati, neka unaprijed, pravovremeno i marljivo istraži, da li pretstojećoj ženidbi ne stoji na putu kakova smetnja.

§2. Neka paroh oprezno ispita zaručnika i zaručnicu, te svakog napose, da li nisu spriječeni kakovom ženidbenom smetnjom, da li privolu daju slobodno, osobito ženska, te da li su dostatno poučeni u kršćanskom nauku, osim, ako se ovo potonje, radi njihovih osobnih svojstava, čini suvišnim.

§3. Mjesni Hijerarha dužan je dat posebne propise za takovo ispitivanje od strane paroha.

Can.11 /1021/

§1. Nisi baptismus collatus fuerit in ipso suo territorio, parochus exigat baptismi testimonium ab utraque parte, vel a parte tantum catholica, si agatur de matrimonio contrahendo cum dispensatione ab impedimento disparitatis cultus.

§2. Catholici qui sacramentum chrismatis nondum receperunt, illud, antequam ad matrimonium admittantur, recipiant, si id possint sine gravi incommodo.

§1. Ako osobe nisu bile krštene na njegovom vlastitom području, paroh neka zatraži krsni list od obadviju ženidbenih stranaka, ili samo od katoličke, u koliko se radi o sklapanju ženidbe s oprostom od zapreke različite vjere.

§2. Katolici, koji još nisu primili sv. Tajnu miropomazanja, neka je prime prije nego li se dopuste sklapanju ženidbe, ako im je to moguće, bez velike poteškoće.

Can.12 /1022/

Publice a parocho denuntietur inter quosnam matrimonium sit contrahendum, iure particulari id ferente.

Paroh neka javno navješta one, koji će sklopiti ženidbu, kako se to odredjuje partikularnim pravom.

Can. 13 /1023/

§1. Matrimoniorum publicationes fieri debent a proprio sponsorum parocho.

§2. Si pars alio in loco per sex menses commorata sit post adeptam pubertatem, parochus rem exponat Hierarchae, qui pro sua prudentia vel publicationes inibi faciendas exigat, vel alias probationes seu indicia super status libertate colligendas praescribat.

§3. Si quae sit suspicio de contracto impedimento, parochus, etiamsi breviter fuerit commoratio, consulat Hierarcham, qui matrimonium ne permittat, nisi prius suspicio, ad normam §2, removeatur.

§1. Ženidbene navještaje ima obaviti vlastiti paroh zaručnikâ.

§2. Ako je stranka, nakon što je dorasla, boravila šest mjeseci u kojem drugom mjestu, paroh neka stvar iznese Hijerarhu, koji će prema svojoj razboritosti zahtijevati tamo navještajo, ili će propisati da se o slobodnom stanju pribere koji drugi dokazi ili navodi.

§3. Ako se sumnja, da li ne postoji ženidbena smetnja, paroh i u slučaju kraćeg boravka, neka se obrati za savjet Hijerarhu, koji neka ne dozvoli ženidbu, prije nego li se riješi sumnja prema propisu §2.

Can. 14 /1024/

Publicationes fiant tribus continuis diebus dominicis aliisque festis de praecepto in ecclesia, inter divina officia ad quae populus frequens accedat.

Navještaji neka se obave triju uzastopnih nedjelja ili zapovijedanih blagdana u crkvi pri bogoslužju, kome prisustvuje mnogo svijeta.

Can. 15 /1025/

Potest loci Hierarcha pro suo territorio publicationibus subsistere licere, ad valvas ecclesiae parochi ... aliusve ecclesiae, affictionem nominum contrahentium per spatium saltem octo dierum, ita tamen, ut, hoc spatio, duo dies festi de praecepto comprehendantur.

Mjesni Hijerarha može za svoje područje nadomjestiti navještaje pismenim oglasom imena osoba, koje sklapaju ženidbu ; oglas ima biti pričvršćen na vratima parohijske ili koje druge crkve, barem kroz osam dana, ali tako da u tom vremenskom razmaku budu dva praznička dana.

Can. 16 /1026/

Publicationes ne fiant pro matrimoniis quae contrahuntur cum dispensatione ab impedimento disparitatis cultus aut mixtae religionis, nisi loci Hierarcha pro sua prudentia, remoto scandalo, eas permittere opportunum duxerit, dummodo Apostolica dispensatio, ad praescripto can.32, praecesserit et mentio omittatur religionis partis non catholicae.

Neka se ne vrše navještaji onih ženidaba, koje se sklapaju sa oprostom od razlike vjere ili mješovite vjeroispovjesti, osim ako mjesni Hijerarha prosudi prema svojoj uvidjavnosti, da iz toga ne će biti sablazni, i da ih je uputno dozvoliti, a pod uslovima, da je prema propisu kan.32. Apostolski oprost bio prethodno podijeljen i da se vjera nekatoličke stranke ne spominje.

Can. 17 /1027/

Omnes fideles obligatione tenentur impedimenta, si quae norint, parocho aut loci Hierarchae, ante matrimonii celebrationem, revelandi.

Svi vjernici, ukoliko znadu za kakove ženidbene smetnje, dužni su ih prije sklapanja ženidbe otkriti parohu ili mjesnom Hijerarhu.

Can. 18 /1028/

§1. Loci Hierarcha proprius pro suo prudenti iudicio potest, ex legitima causa, a publicationibus etiam in aliena eparchia faciendis dispensare.

§2. Si plures sint Hierarchae proprii, illius est dispensare in cuius eparchia matrimonium celebratur ; quod si matrimonium extra proprias ineatur eparchias, cuiuslibet Hierarchae proprii.

§1. Vlastiti mjesni Hijerarha može iz opravdanog razloga, prema svom razboritom sudu, dati oprost i od takovih navještaja, koji bi se imali vršiti takodjer i u drugoj eparhiji.
§2. Ako ima više vlastitih Hijerarhá, podijeljivati oprost spada onoga u čijoj se eparhiji vrši sklapanje ženidbe ; ako se sklapanje ženidbe vrši izvan vlastitih eparhija, oprost može podijeliti bilo koji izmedju vlastitih Hijerarhá.

Can. 19 /1029/

Si alius parochus investigationem aut publicationes peregerit, de harum exitu statim per authenticum documentum certiorem faciat parochum, qui matrimonio assistere debet.

Ako drugi paroh izvrši zapise s ispitivanjem ili navještaje, neka o njihovom ishodu, autentičnim dokumentom odmah izvijesti paroha, pred kojim će se obaviti sklapanje ženidbe.

Can. 20/1030/

§1. Peractis investigationibus et publicationibus, parochus matrimonio ne assistat, antequam omnia documenta necessaria receperit, et praeterea, nisi rationabilis causa aliud postulet, tres dies decurrerint ab ultima publicatione.

§2. Si intra sex menses matrimonium non fuerit, publicationes repetantur, nisi aliud loci Hierarchae videatur.

§1. Nakon obavljenih zaručničkih ispita i navještaja neka paroh ne vjenča, dok prije ne dobije sve potrebne dokumente, a osim toga, ukoliko opravdani razlog ne zahtijeva drugačije, neka proteknu tri dana od posljednjeg navještaja.

§2. Ako se sklapanje ženidbe ne bi obavilo u roku od šest mjeseci, neka se navještaji ponove, ako mjesni Hijerarha ne smatra drugačije za potrebno.

Can. 21 /1031/

§1. Exorto dubio de existentia alicuius impedimenti :
1- Parochus rem accuratius investiget, interrogando sub iuramento duos saltem testes fide dignos, dummodo ne agatur de impedimento ex cuius notitia infamia partibus oriatur, et, si necesse fuerit, ipsas quoque partes ;
2- Publicationes peragat vel perficiat, si dubium ortum sit ante inceptas vel expletas publicationes ;
3- Matrimonio ne assistat, inconsulto Hierarcha, si dubium adhuc superesse prudenter iudicaverit.

§2. Detecto impedimento certo :
1- Si impedimentum sit occultum, parochus publicationes peragat vel absolvat, et rem deferat, reticens nomina, ad loci Hierarcham vel ad Sacram Poenitentiariam.

§1. Kad nastane sumnja da postoji kakova ženid. smetnja :
1- Neka paroh točnije istraži ~~stv~~ stvar, tako da pod prisegom ispita barem dva svjedoka, koji su dostojni ~~infamia~~ povjerenja, samo ako se ne radi o takovoj smetnji, koja bi ženidbenim drugovima nanijela sramotu, kad bi se o njoj saznalo, te ako je potrebno, neka ispita i same zaručnike.
2- Neka navještaje obavi ili dovrši ako je sumnja nastala prije nego li su navještaji bili započeti ili dovršeni.
3- Neka se vjenčanje ne obavlja bez pitanja Hijerarhe, ako sumnja prema razboritom sudu i dalje ostaje.
§2. Otkrije li se da postoji sigurna smetnja: 1-Ako je smetnja tajna, neka paroh obavi ili dovrši navještaje, a stvar neka uputi mjesnom Hijerarhi ili sv. Penitencijariji ne otkrivši imena.

2- Si sit publicum et detegatur ante ceptas publicationes, parochus ulrius ne procedat, donec impedimentum moveatur, etsi dispensationem pro ro conscientiae tantum obtentam no-t; si detegatur post primam aut cundam publicationem, parochus publicationes perficiat, et rem ad Hierarcham deferat.

2- Ako je smetnja javna te se otkrije prije nego što se počelo s navještajima, neka paroh obustavi dalji tok, dok se smetnja ne ukloni, makar mu bilo poznato, da je oprost podijeljen samo za nutarnji sud ; ako li se otkrije poslije prvoga ili drugoga navještaja, neka paroh navještaje dovrši, a stvar dostavi Hijerarhu.

§3. Demum si nullum detectum fuerit pedimentum, nec dubium nec certum, rochus, expletis publicationibus, matrimonii celebrationem partes ittat.

§3. Napokon, ako se ne otkrije nikakova smetnja, niti dvojbena, niti sigurna, neka paroh nakon dovršenih navještaja pripusti zaručnike sklapanju ženidbe.

Can. 22 /1032/

atrimonio vagorum, eorum nempe, qui libi domicilium vel quasi-domicilihabent, parochus, excepto casu neceszitatis, ne assistat, nisi, re ad loci rarcham vel ad sacerdotem ab eo deatum delata, licentiam assistendi inuerit.

Izuzev slučaja prijeke potrebe, paroh neka ne prisustvuje sklapanju ženidbe beskućnika, onih naime koji nemaju nigdje stalnoga prebivališta ili boravišta, dok stvar prije ne uputi Hijerarhu ili od njega opunomoćenom svećeniku, te dobije za to dozvolu.

Can. 23 /1033/

Ne omittat parochus, secundum diverm personarum condicionem, sponsos cere sanctitatem sacramenti matrimonii, mutuas coniugum obligationes obligationes parentum erga prolem: sdemque vehementer adhortetur ut te matrimonii celebrationem sua peata diligenter confiteantur, et dinam Eucharistiam pie recipiant.

Paroh neka ne propusti poučiti zaručnike, već prema raznolikosti njihovih osobnih prilika, o svetosti Tajne ženidbe, o medjusobnim bračnim dužnostima te o dužnostima roditelja prema djeci ; neka ih što jače potakne da prije vjenčanja marljivo ispovijede svoje grijehe i pobožno primo božanstvenu Euharistiju.

Can. 24 /1034/

Parochus graviter filiosfamilias nores hortetur ne nuptias ineant, sciis aut rationabiliter invitis rentibus ; quod si abnuerint, eorum rimonio ne assistat, nisi consulto rius loci Hierarcha.

Paroh neka najozbiljnije opominje maloljetne osobe da ne sklapaju ženidbe bez znanja roditelja ili usprkos njihovog razložnog protivljenja ako se opomeni ne pokore, neka ih bez prethodnog pitanja mjesnog Hijerarho ne vjenča.

CAPUT II
De impedimentis in genere

GLAVA II
O ženidbenim smetnjama općenito

Can. 25 /1035/

Omnes possunt matrimonium contrahere, qui iure non prohibentur.

Svatko može sklopiti ženidbu, kome to po pravu nije zabranjeno.

Can. 26 /1036/

§1. Impedimentum prohibens secumfert grave vetitum contrahendi matrimonium: quod tamen irritum non redditur si, non obstante impedimento, contrahatur.

§2. Impedimentum dirimens et graviter prohibet matrimonium contrahendum, et impedit quominus valide contrahatur.

§3. Impedimentum, quamvis ex alterutra tantum parte se habeat, matrimonium tamen reddit aut illicitum aut invalidum.

§1. Zabranjujuća smetnja -ženidbena zabrana - proizvodi strogu zabranu sklapati ženidbu : no/ ako se ženidba sklopi unatoč zabrane, ostaje ona ipak valjanom /no nedopuštenom/

§2. Razvržna smetnja -ženidbena zapreka- i strogo zabranjuje sklapanje ženidbe, i priječi njezino valjano sklapanje.

§3. Makar bi ženidbena smetnja bila samo kod jedne ženidbene stranke ipak ona čini ženidbu ili nedopuštenom ili nevaljanom.

Can. 27/1037/

Publicum censetur impedimentum quod publico ex facto oritur vel quod alio modo probari in foro externo potest ; secus est occultum.

Smetnja se smatra javnom, ako proizlazi iz javne činjenice, ili se može na drugi način dokazati u vanjskom sudu /forumu/ : inače je tajna.

Can. 28 /1038/

§1. Supremae tantum auctoritatis ecclesiasticae est authentice declarare quandonam ius divinum matrimonium prohibeat vel dirimat.

§2. Eidem supremae auctoritati tantum ius est alia impedimenta matrimonium prohibentia vel dirimentia pro baptizatis constituendi ad modum legis sive universalis sive particularis.

§1. Samo vrhovna crkvena vlast može autentično izreći kada je ženidba po Božjem ~~xxkxxx~~ pravu nedopuštena ili nevaljana.

§2. Ista vrhovna vlast ima isključivo pravo postavljati za krštene osobe druge ženidbene smetnje, bilo zabranjujuće, bilo razvržne, u obliku ili općeg, ili posebnog zakona.

Can. 29 /1039/

§1. Hierarchae locorum omnibus in suo territorio actu commorantibus et suis subditis etiam extra fines sui territorii vetare possunt matrimonia in casu peculiari, sed ad tempus tantum, iusta de causa eaque perdurante.

§2. Vetito clausulam dirimentem una Sedes Apostolica addere potest.

§1. Mjesni Hijerarsi mogu u posebnom slučaju zabranjivati sklapanje ženidbe svima, koji stvarno borave na njihovom području, a svojim podložnicima takodjer izvan granica svog područja, ali samo privremeno, iz opravdanog razloga, i dok takav razlog traje.

§2. Samo Apostolska Stolica može takovoj zabrani dodati klauzulu, kojom je ženidba nevaljana.

Can.30 /1041/

Consuetudo novum impedimentum inducens aut impedimentis exsistentibus contraria reprobatur.

Običaj, koji bi uvodio novu ženidbenu smetnju ili bi se protivio već postojećim valja odbaciti.

Can.31/1042/

§1 Impedimenta gradus minoris sunt:
1-Consanguinitas in sexto gradu lineae obliquae;
2- Affinitas de qua in can.67,§1,n.1, in quarto gradu lineae obliquae: et illa de qua in eodem canone §1,nn. 2,3, in quovis gradu;
3- Publica honestas in secundo gradu.
4- Cognatio spiritualis;
5- Tutela et cognatio legalis de quibus in can. 71 ;
6- Crimen ex adulterio cum promissione vel attentatione matrimonii etiam per civilem tantum actum.

§1. Smetnje nižeg stepena jesu :
1- Krvno srotstvo u šestom koljenu pobočne loze.
2- Svojbina/tazbina/ u četvrtom koljenu pobočne loze, o kojoj je riječ u kan.67,§1 ; i ona o kojoj se govori u istom kan. §1.br.2,3, u bilo kojem koljenu.
3- Javna ćudorednost u drugom koljenu.
4- Duhovno srotstvo.
5- Skrbništvo ili gradjansko srotstvo o čemu govori kan.71.
6- Zločin ili preljub s obećanjem ili pokušajem sklapanja ženidbe, bilo to makar samo gradjansko.

§2. Cetera impedimenta dirimentia sunt maioris gradus.

§2. Ostale su zapreke višega stepe

Can. 32/ -/ Podjeljivanje

§1. Salva ampliore facultate quae ex privilegio vel iure particulari iis competat, canonica causa suffragante, locorum Hierarchae, non autem Syncellus sine mandato speciali, dispensare possunt proprios subditos ab impedimentis prohibentibus, exceptis impedimentis provenientibus ex mixta religione vel ex voto in professione minore seu simplici emisso in religione iuris pontificii vel patriarchalis, et a dirimentibus quae sequuntur:
1- Ab impedimento consanguinitatis in quinto et sexto gradu lineae obliquae:
2- Ab impedimento affinitatis de quo in can.67, §1, n.1, in quarto gradu lineae obliquae et ab impedimentis de quibus in eodem canone §1,nn.2,3, in quovis gradu :
3- Ab impedimento honestatis publicae in secundo gradu;
4- Ab impedimento cognationis spiritualis;
5- Ab impedimento cognationis legalis et tutelae:
6- Extra patriarchatus, ab impedimento aetatis, non autem ultra biennium completum.

§1. Na osnovu kanonskoga prava, uvažujući širu ovlast što im pripada na osnovu privilegija ili posebnog prava mjesni Hijerarhe, Sindjel samo s posebnim ovlaštenjem, mogu podjeljivati oprosto svojim podložnicima od ženidbenih zabrana, izuzev zabrane, koje proizlaze iz mješovite vjeroispovijesti ili iz zavjeta u manjoj ili običnoj profesiji, položenih u redovničkoj zajednici Papskog ili Patrijaršijskog prava, te od zapreka koj slijede:
1- Od zapreke krvnog srotstva u petom i šestom koljenu pobočne loze.
2- Od zapreke svojbine o kojoj je riječ u kan. 67.§1.br.1, u četvrtom koljenu pobočne loze, kao i od zapreka o kojima je govor u istom kan. §1, b 2,3 u bilokojem koljenu.
3- Od zapreke javne ćudorednosti u drugom koljenu.
4- Od zapreke duhovnog srotstva.
5- Od zapreke gradjanskog srotstva i skrbništva.
6- Izvan Patrijarhata, od zapreke mlodobnosti, ali ne preko dvije pune godine.

U Ist. ženid. pravu nema iza kan.29-30 onoga što u CIC slijedi u Can1040

§2. Patriarcha, salva ampliore facultate quae ex privilegio vel iure particulari ei competat, prater facultatem de qua in §1, dispensare potest :
1- Ab impedimento aetatis, non tamen ultra biennium completum ;
2- Ab impedimento criminis de quo in can.65,n.1 ;
3- A quarto gradu consanguinitatis in linea obliqua ;
4- Ab affinitatis impedimento de quo in can. 67,§1,n.1, in secundo et ulteriori gradu lineae obliquae ;
5- A formae celebrationis matrimonii in casu de quo in can. 90, §1,n.2, gravissima tamen ex causa.

§3. Patriarcha potestatem quae ei tribuitur vel agnoscitur in §§ 1,2, exercere potest in proprios subditos ubique, et in omnes sui ritus fideles in patriarchatu actu degentes, etsi domicilium vel quasi-domicilium in aliqua eparhia patriarchatus non habeant.

§4. Ceterorum impedimentorum dispensatio Sedi Apostolicae reservatur.

§5. Si contrahentes ad diversas eiusdem ritus eparchias pertineant vel ad diversos ritus, dispensatio petatur ab Hierarcha viri, et si vir sit acatholicus, ab Hierarcha mulieris.

§6. Delegato ad universalitatem causarum non competit facultas subdelegandi, nisi expresse ei ad singulos actus concedatur.

§2. Patrijarha, uvažujući širu ovlast što je ima iz povlastice ili posebnog prava, može, osim onih oproste što ih navodi §1, podijeliti slijedeće oproste :
1- Od zapreke malodobnosti, ali i ne preko dvije pune godine.
2- Od zapreke zločina, o čem je govor u kan.65,br.1,
3- Od zapreke krvnog srodstva u četvrtom koljenu pobočne loze.
4- Od zapreke svojbine, o kojoj govori kan.67.§1, br.1, u drugom i posljednjem koljenu pobočne loze.
5- Od forme sklapanja ženidbe u slučaju koji se navodi u kan. 90,§1,br. 2,, ali iz najtežeg razloga.

§3. Patrijarha može vršiti ovlast, koja mu se podjeljuje i priznaje u §§ 1, i 2, nad svojim podložnicima posvuda, i nad svim vjernicima svoga obreda kojigod stvarno boravo u njegovom patrijarhatu, makar i ne imali prebivališta ili boravišta niti u jednoj eparhiji njegova patrijarhata.

§4. Apostolskoj Stolici pridržano je pravo podjeljivati oproste od ostalih zapreka.

§5. Ako zaručnici pripadaju raznim eparhijama istoga obreda, ili raznim obredima, oprost od zapreke valja tražiti od Hijerarhe zaručnika, ako je pak zaručnik nekatolik, onda od Hijerarhe zaručnice.

§6. Tko je delegiran općenito za sve slučajeve, ne može tu ovlast subdelegirati, jedino ako mu se to podjeljuje za svaki posobni slučaj.

Can. 33/1043/

Urgente mortis periculo, locorum Hierarchae, ad consulendum conscientiae et, si casus ferat, legitimationi prolis, possunt tum a forma in matrimonii celebratione servanda, tum ab omnibus et singulis impedimentis iuris ecclesiastici, sive publicis sive occultis, etiam multiplicibus, exceptis impedimentis provenientibus ex sacro presbyteratus ordine et ex affinitate de qua in can.68,§1, in linea recta, consummato matrimonio,

Kada prijeti smrtna pogibelj, mogu mjesni Hijerarhe radi umirenja savjesti i, ako je slučaj radi pozakonjenja djece, podijeliti oprost, kako od forme koja je za sklapanje ženidbe propisana, tako i od svih pojedinih crkvenopravnih smetnji, bilo javnih bilo tajnih, takodjer i mnogostrukih, izuzev smetnje, koje proizlaze iz svećeničkog rukepoloženja i iz svojbine u izravnoj lozi, o kojoj je riječ u kan.68,§1, ako je ženidba bila izvršena; ./.

Kan.32 /-CIC/ ne dolazi u toj formi u Zakoniku zap.Crkve. U njem se navodi tko je kompetentan i od kojih ženidbenih smetnji podijeljivati oproste.

dispensare proprios subditos ubique commorantes et omnes in proprio territorio actu degentes, remoto scandalo, et, si dispensatio conceditur ob impedimento disparitatis cultus aut mixtae religionis, praestitis consuetis cautionibus.

/.oprost mogu podijeliti svojim podložnicima, ma gdje ovi boravili, i svima, koji stvarno prebivaju na njihovom području, time, da se otkloni sablazan, i ako se podjeljuje oprost od zapreke različite vjere ili zabrane mješovite vjeroispovijesti, da se moraju dati uobičajena jamstva.

Can.34/1044/

§1. In iisdem rerum adiunctis de quibus in can.33 et solum i casibus in quibus ne loci quidem Hierarcha adiri possit, eadem dispensandi facultate pollet tum parochus, tum vicarius cooperator, tum sacerdos qui matrimonio, ad normam can.89, n.2, assistit, tum confessarius, sed hic pro foro interno in actu sacramentalis confessionis tantum.

§1. U istim okolnostima, o kojima se govori u kan.33, i samo u slučajevima kad se nije moguće obratiti mjesnom Hijerarhu, ima istu ovlast podijeliti oproste kako paroh, tako duhovni pomoćnik, pa i svećenik, koji prema propisu kan. 89, br.2, prisustvuje sklapanju ženidbe, a takodjer i ispovjednik, ali ovaj potonji samo za nutarnji sud /forum/ i samo u sv.Tajni ispovijedi.

§2. In casu de quo in § 1, loci Hierarcha censetur adiri non posse, si tantum per telegraphum vel telephonum ad eum possit recurri.

§2. U slučaju o kojem je govor u §1, valja smatrati, da se mjesnom Hijerarhi nije moguće obratiti, ako se do njega može samo brzojavno ili te- ~~xxxxxxx~~-lefonski.

Can.35/1045/

§1. Possunt Hierarchae locorum, sub clausulis in fine can.33 statutis, dispensationem concedere ab omnibus impedimentis de quibus in can.33, quoties impedimentum detegatur vel, quamvis antea cognitum, tunc solum notitiam Hierarchae aut parochi deferatur cum iam omnia sunt parata ad nuptias, nec matrimonium, sine probabili gravis mali periculo, differri possit usque dum a Sede Apostolica vel, quod attinet ad impedimenta a quibus dispensare valet, a Patriarcha dispensatio obtineatur.

§1. Mjesni Hijerarhe mogu pod navedenim klauzulama pri koncu kan.33, podijeliti oprost od svih ženidbenih smetnji o kojima se govori u kan.33, kada se ženidbena smetnja otkrije, ili premda je bila i prije poznata, ako za nju Hijerarha ili paroh tek onda saznaju, kada je za svadbu već sve pripravljeno, niti se ona bez vjerojatne pogibelji velikoga zla može odlagati dotle, dok se ne dobije oprost od Apostolske Stolice, ili od Patrijarha ako se radi o oprostima, što ih je on ovlašten podjeljivati.

§2. Haec facultas valet etiam ad convalidationem matrimonii iam contracti, si idem periculum sit in mora et tempus suppetat recurrendi ad Sedem Apostolicam vel, quod attinet ad impedimenta a quibus dispensare valet, ad Patriarcham.

§2. Ta ovlast vrijedi takodjer za ukrijepljenje već sklopljene ženidbe ako prijeti ista opasnost, a nedostaje vrijeme da se obrati Apostolskoj Stolici, ili Patrijarhu, ako se radi o ženidbenim smetnjama, od kojih je on ovlašten podjeljivati oproste.

Kan.34 prema can.1044 CIC spominje izričito i duhovnog pomoćnika-kapela… i takodjer ima ovlast u posebnim, označenim okolnostima i granicama.

§3. In iisdem rerum adiunctis, eadem facultate gaudent omnes de quibus in can.34,§1, sub eiusdem canonis clausulis, sed solum si casus natura sua vel tantum facto sit occultus et ne loci quidem Hierarcha adiri ad normam can.34. possit, vel nonnisi cum periculo violationis secreti.

§4. Facultate de qua in §1 non aufertur Hierarchis potestas dispensandi a forma in matrimonii celebratione servanda, et ab impedimentis iuris ecclesiastici in quibus Sedes Apostolica solet dispensare, quoties difficilis sit recursus ad Sedem Apostolicam itemque ad Legatum Romani Pontificis necessaria facultate praeditum, et simul in mora sit periculum gravis damni.

§3. U istim okolnostima imaju istu ovlast svi oni, o kojima se govori u kan.34.§1, uz iste klauzule toga kanona, ali samo ako je slučaj tajni po svojoj naravi ili samo po činjenici, te ako se prema propisu kan.34, nije moguće obratiti niti mjesnom Hijerarhi, ili ne bez opasnosti povrede tajne.

§4. Ovlašću o kojoj govori §1, ne oduzimlje se Hijerarhi vlast podjeljivati oprost od forme, koja je za sklapanje ženidbe propisana, i od ženidbenih smetnji crkvenoga prava, od kojih Apostolska Stolica običaje podjeljivati oprost, kadgod je poteškoća obratiti se Apostolskoj Stolici ili legatu Rimskog Arhijereja, koji ima potrebna ovlaštenja, i kad prijeti ujedno opasnost velike štete.

Can.36/1046/

Parochus, vicarius cooperator aut sacerdos de quo in can.34, de concessa dispensatione pro foro externo Hierarcham loci statim certiorem faciat : eaque adnotetur in libro matrimoniorum.

Parch, duhovni pomoćnik ili svećenik o kome je govor u kan.34, moraju odmah izvijestiti mjesnog Hijerarha o podijeljenom oprostu za vanjski sud/forum/ ; oprost pak, mora se upisati u matičnu knjigu vjenčanih.

Can.37 /1047/

Nisi aliud ferat rescriptum S.Poenitentiariae aut, intra limites cuiusque competentiae, Patriarchae vel loci Hierarchae, dispensatio in foro interno non sacramentali concessa ab impedimento occulto, adnotetur in libro diligenter in secreto curiae archivo asservando, nec alia dispensatio pro foro externo est necessaria, etsi postea occultum impedimentum publicum evaserit : sed est necessaria, si dispensatio concessa fuerat tantum in foro interno sacramentali.

Ako otpis sv. Penitencijarije drugačije ne odredi, ili Patrijarhov, ili onaj mjesnog Hijerarhe, u granicama njihovih nadležnosti, oprost od tajne smetnje, podijeljen za nutarnji sud/forum/ ne u sv. Tajni, neka se zabilježi u knjigu, koju valja pomno čuvati u arhivu kurije : niti je potreban drugi oprost za vanjski sud/forum makar bi tajna smetnja poslije postala javnom : potreban je pak, ako je oprost bio podijeljen samo za unutarnju sud u sv. Tajni ispovjedi.

Can.38/1048/

§1. Si petitio dispensationis ad Sedem Apostolicam missa sit, Hierarchae locorum suis facultatibus, si quas habeant, ne utantur, nisi ex gravi urgentique causa, quo in casu statim Apostolicam Sedem de re moneant.

§1. Ako je molba za oprost bila poslana Apostolskoj Stolici, neka se mjesni Hijerarhe ne služe svojim ovlastima, ako ih imaju, izuzev radi važnog i prešnog razloga, u kom slučaju treba o stvari odmah obavijestiti Apostolsku Stolicu.

Kan. 35"Cr.Al" kao i 1045 CIC pobliže označuje ženidbenu smetnju na koju se odnosi posebno ovlaštenje podjeljivati oprost u slučaju kad se za smetnju sazna prekasno i kad je već sve gotovo za svadbu. §4 ne dolazi u CIC.

§2. Idem servetur ab Hierarchis locorum Patriarchae subiectis, si dispensationis petitio missa sit ad Patriarcham

§2. Mjesni Hijerarhe, koji su podložni Patrijarhu neka se tog istog pridržavaju, ako je molba za oprost zatražena od Patrijarhe.

Can. 39/1049/

§1. In matrimoniis sive contractis sive contrahendis, qui gaudet indulto generali dispensandi, potest, nisi in ipso indulto aliud expresse praescribatur, ab eo dispensare etiamsi idem impedimentum multiplex sit.

§1. Tko ima opći indult podjeljivati oprost od kakove izvjesne ženidbene smetnje, bilo u pogledu već sklopljene ženidbe, bilo za sklapanje ženidbe, može od nje podijeliti oprost i kada je smetnja višestruka, osim ako je u indultu izričito drugačije odredjeno.

§2. Qui habet indultum generale dispensandi a pluribus diversae speciei impedimentis, sive dirimentibus sive prohibentibus, potest dispensare ab iisdem impedimentis, etiam publicis, in uno eodemque casu occurentibus.

§2. Tko ima opći indult davati oprost od više ženidbenih smetnji razne vrsti, bilo od zapreka bilo od zabrana može dati oprost od tih ženidbenih smetnji u jednom te istom slučaju, pa makar one bile i javne.

Can. 40/1050/

Si quando cum impedimento seu impedimentis publicis a quibus ex indulto dispensare quis potest, concurrat aliud impedimentum a quo dispensare nequeat, pro omnibus adiri debet Superior qui ab omnibus dispensare possit; si tamen impedimentum seu impedimenta a quibus dispensare potest, comperiantur post impetratam ex Superiore dispensationem, suis facultatibus uti poterit.

Ako se kada dogodi, da se ženidbenoj smetnjom ili sa više javnih ženidbenih smetnji, od kojih netko može na osnovu indulta podjeljivati oprost, nadje još koja druga ženidbena smetnja od koje taj dotični ne može podjeljivati oprost, mora se za sve zatražiti oprost od Poglavara, koji ga može podjeliti za sve;
ako pak za ženidbenu smetnju ili više njih, od kojih može dati oprost, sazna tek nakon dobivenog oprosta od dotičnog Poglavara, može se poslužiti svojim ovlastima.

Can. 41/1051/

Per dispensationem ab impedimento dirimente concessam sive ex potestate ordinaria, sive ex potestate delegata per indultum generale, non vero per scriptum in casibus singularibus, conceditur quoque eo ipso legitimatio prolis, si qua ex iis quibus conceditur dispensatio iam nata vel concepta fuerit, excepta tamen adulterina et sacrilega.

Oprostom od zapreke, podijeljenim bilo redovnom vlašću, bilo delegiranom koja je bila dana općim indultom, a ne otpisom u posebnim slučajevima, tim samim podjeljuje se pozakonjenje djece, ako su je oni, kojima se oprost podjeljuje, imali već začetu ili rodjenu, izuzev djecu iz preljuba i svetogrdja.

Can. 42/1052/

Dispensatio ab impedimento consanguinitatis vel affinitatis, concessa in aliquo impedimenti gradu, valet, licet in petitione vel in concessione error circa gradum irrepserit, dummodo gradus revera existens sit inferior,

Oprost podijeljen od zapreke krvnog srodstva ili svojbine u kojem koljenu vrijedi, makar bi se u molbi ili rješenju potkrala pogreška glede koljena samo ako je koljeno koje uistinu postoji, udaljenije od navedenoga;

aut licet silentio praeteritum fuerit aliud impedimentum eiusdem speciei in aequali vel inferiore gradu.

vrijedi takodjer, ako je bila prešućena koja druga ženidbena smetnja iste vrste u jednakom ili nižem stepenu.

Can. 43 /1053/

Data a Sede Apostolica dispensatio a matrimonio rato non consummato vel facta, etiam ab iis qui potestatem habent infra Sedem Apostolicam, licentia transitus ad alias nuptias ob praesumptam coniugis mortem, secumfert semper dispensationem ab impedimento de quo in can.65,n.1,si qua opus sit.

Ako Apostolska Stolica podijeli oprost razrješenja od tvrde a ne izvršene ženidbe, ili da bilo Apostolska Stolica, bilo tko niži od Apostolske Stolice, tko ima vlast, dozvoli sklapanje nove ženidbe s pretpostavkom da je ženidbeni drug mrtav, tim samim podjeljuje se oprost od ženidbene smetnje o kojoj je govor u kan. 65.br.1, ako je to potrebno.

Can.44/1054/

Dispensatio a minore impedimento concessa, nullo sive obreptionis sive subreptionis vitio irrita est, et si unica finalis in precibus exposita falsa fuerit.

Oprost podijeljen od ženidbene smetnje nižeg stepena ostaje valjan, makar bi se u molbi štogod nadodalo ili prešutilo, i makar jedini u molbi navedeni odlučujući razlog bio neispravan.

Can.45/ 1055/

Dispensationes a publicis impedimentis Hierarchae oratorum commissas exsequatur Hierarcha qui litteras testimoniales dedit vel preces transmisit ad Sedem Apostolicam, vel ad Patriarcham, etiamsi sponsi, quo tempore executioni danda est dispensatio, relicto illius eparchiae domicilio aut quasi-domicilio in aliam eparchiam discesserint non amplius reversuri, monito tamen Hierarcha loci in quo matrimonium contrahere cupiunt.

Oproste od javnih ženidbenih smetnji, koji su bili povjereni na rješavanje Hijerarhi molitelja, neka izvrši isti Hijerarha, koji je dao jamstvo za ispravnost navoda u molbi ili je poslao molbu Apostolskoj Stolici, ili Patrijarhu, makar stranke, upravo kada je trebalo izvršiti oproste, napustili u toj eparhiji prebivalište ili boravište, predju u drugu eparhiju, tida se više ne misle povratiti ; o tome se mora obavijestiti mjesnoga Hijerarhu, gdje stranke žele sklopiti ženidbu.

Can. 46 /1056/

Excepta modica aliqua praestatione ratione expensarum cancellariae in dispensationibus pro non pauperibus, locorum Hierarchae eorumve officiales, reprobata quavis contraria consuetudine, nequeunt, occasione concessae dispensationis, emolumentum ullum exigere, nisi ad id faciendum expressam obtinuerint Sedis Apostolicae licentiam aut id sit in probatis Synodis constitutum vel recognitum; et si illegitime exegerint, obligatione restituendi tenentur.

Mjesni Hijerarhe i njihovi službenici, ako nemaju izričite dozvole od Apostolske Stolice, niti im se to priznaje odredbom potvrdjene Sinode ne smiju zahtijevati ikakovih pristojbi prigodom podjeljivanja oprosta izuzev što smiju na račun kancelariskih troškova primiti kakav doprinos od nesiromašnih ; svaki protivni običaj treba odbaciti. Ako bi bespravno zahtijevali pristojbu, dužni su je povratiti.

Can.47/1057/

Qui ex potestate delegata dispensationem concedunt, in eadem expressam mentionem indulti Superioris delegantis faciant.

Tko podjeljuje oprost na osnovu delegirane vlasti, mora u rješenju izričito spomenuti indult Poglavara, koji ga je ovlastio.

CAPUT III. De impedimentis prohibentibus.

GLAVA III. O ženidbenim zabranama.

Can.48/1058/

§1. Matrimonium prohibet :

Votum publicum castitatis perfectae in professione simplici seu minore emissum ;

Votum privatum virginitatis, castitatis perfectae, non nubendi, amplectendi statum religiosum, et, in ritibus in quibus clerici a recepto subdiaconatus ordine obligatione servandi sacrum caelibatum tenentur, suscipiendi subdiaconatum vel ordinem maiorem.

§2. Nullum votum, uno sollemni seu ed in proffessione maiore emittitur excepto, dirimit matrimonium, nisi speciali Sedis Apostolicae praescripto pro aliquibus statutum fuerit.

§1. Dopušteno sklapanje ženidbe zabranjuje :

1- Javni zavjet posvemašnje čistoće, položen jednostavnim ili manjim zavjetima /profesijom/ ;

2- Privatni zavjet djevičanstva, posvemašnje čistoće, ne sklapanja ženidbe, stupanja u redovništvo te primanja poddjakonata ili viših redova, u onim obredima, u kojima se klerici od primljenog poddjakonata obvezuju na celibat.

§2. Nikakav zavjet, izuzev jedino svečani, ili koji se polaže velikim zavjetima /svečanom profesijom/, ne čini ženidbu nevaljanom, osim ako je to Apostolska Stolica za neke posebni propisom odredila.

Can.49/1059/

In iis regionibus ubi lege civili tutela, vel legalis cognatio ex adoptione orta, nuptias prohibet, iure canonico matrimonium illicitum est.

U onim krajevima, gdje je skrbništvo ili gradjansko srodstvo, koje nastaje iz posinovljenja, po državnom zakonu ženidbena zabrana, ženidba je nedozvoljena i po kanonskom pravu.

Can.50 /1060/

MIXTA RELIGIO

Severissime Ecclesia ubique prohibet ne matrimonium ineatur inter duas personas baptizatas, quarum altera sit catholica, altera vero sectae haereticae seu schismaticae adscripta ; quod si adsit perversionis periculum coniugis catholici vel prolis, coniugium ipsa etiam lege divina vetatur.

Crkva posvuda najstrože zabranjuje sklapanje ženidbe izmedju dvije krštene osobe, od kojih je jedna katoličke vjere, dok druga pripada krivovjernoj ili raskolničkoj sljedbi ; ako za katoličku stranku ili djecu postoji pri tom opasnost otpada, takova je ženidba zabranjena po samom božanskom pravu.

Can. 51 /1061/

§1. Ecclesia ab impedimento mixtae religionis non dispensat, nisi:

1- Urgeant iustae ac graves causae;

§1. Crkva ne daje oprosta od zabrane mješovite vjeroispovjesti, osim:

1-Ako na to sile opravdani i važni razlozi.

2-Cautionem praestiterit coniux catholicus de amovendo a coniuge atholico perversionis periculo, et terque coniux de universa prole ca-holice tantum baptizanda et educan-a.
- Moralis habeatur certitudo de cau ionum impletione.

§2. Cautiones regulariter in scri tis exigantur.

2- Ako nekatolička stranka jamči da će za katoličku stranku otkloniti opasnost otpada, te obadvije stranke zajamče, da će svu djecu dati krstiti i odgajati samo u katoličkoj vjeri
3- Ako postoji moralna sigurnost, da će se jamstva ispuniti.

§2. Neka se jamstva zahtijevaju redovito napismeno.

Can.52 /1062/

Coniux catholicus obligatione te-ctur conversionem coniugis acatho-ici prudenter curandi.

Katolička stranka dužna je razborito brinuti se oko toga, da se nekatolička stranka obrati.

Can. 53 /1063/

§1. Etsi ab Ecclesia obtenta sit ispensatio ab impedimento mixtae re igionis, coniuges nequeunt, vel ante el post matrimonium coram Ecclesia nitum, adire quoque, sive per se si e per procuratorem, ministrum acatho icum uti sacris addictum, ad matri-onialem consensum praestandum vel enovandum.
§2. Si parochus certe noverit spo sos hanc legem violaturos esse vel am violasse, eorum matrimonio ne ssistat, nisi ex gravissimis causis, ablato scandalo et consulto prius Hi rarcha.

§3. Non improbatur tamen quod, lege ivili iubente, coniuges se sistant tiam coram ministro acatholico, offi ialis civilis tantum munere fungente, dque ad actum civilem dumtaxat explen um, effectuum civilium gratia.

§1. Iako zaručnici dobiju od Crkve oprost od mješovite vjeroispovjesti, ne smiju ni prije ni poslije crkvenog vjenčanja, niti sami niti po zastupniku, ići nekatoličkom vjerskom predstavniku, koji vrši vjerski obred, da tada daju ili obnavljaju ženidbenu privolu.

§2. Ako paroh za sigurno znade, da će zaručnici taj zakon prekršiti, ili da su ga već prekršili, ne smije ih vjenčati, osim iz vrlo teških razloga, ali nakon što je otklonjena sablazan i Hijerarha bio prije upitan za savjet.

§3 Nije pak zabranjeno, ako to državni zakon nalaže, da zaručnici idu također nekatoličkom vjerskom predstavniku, ali koji vrši službu samo kao državni činovnik, i to samo radi toga da izvrše gradjanski čin, radi gradjanskih učinaka ženidbe.

Can. 54./1064/

Hierarchae aliique animarum pastores: 1- Fideles a mixtis nuptiis, quantum possunt, absterreant ;
2-Si eas impedire non valeant, omni studio curent ne contra Dei et Ecclesiae leges contrahantur;

3- Mixtis nuptiis celebratis sive in proprio sive in alieno territorio, sedulo invigilent ut coniuges promissiones factas fideliter impleant.

Hijerarhe i drugi dušobrižnici :
1- Neka vjernike odvraćaju od mješovitih ženidaba kolikogod mogu ;
2- Ako ih već ne mogu spriječiti, neka svim silama uznastoje, da se ne sklapaju protivno Božjim i crkvenim zakonima,
3- Neka pomno bdiju nad mješovitim ženidbama, koje su bile sklopljene bilo na njihovom, bilo na tudjom području, da stranke vjerno ispunjavaju dana obećanja.

Can.55 /1065/

§1. Absterreantur quoque fideles matrimonio contrahendo cum iis ui notorie aut catholicam fidem ab ecerunt, etsi ad sectam acatholicam on transierunt, aut societatibus ab cclesia damnatis adscripti sunt.

§2. Parochus praedictis nuptiis ne ssistat, nisi consulto Hierarcha, ui, inspectis omnibus rei adiunctis, i permittere poterit ut matrimonio ntersit, dummodo urgeat gravis cau-a et pro suo prudenti arbitrio Hi-rarcha iudicet satis cautum esse atholicae educationi universae pro-is et remotioni periculi perversio-is alterius coniugis.

§1. Neka takodjer odvraćaju vjerni-ko, da ne sklapaju ženidbe s takovim, za koje se općenito znade, da su ot-stupili od katoličke vjere, makar i ne prešli u nekatoličku sljedbu, ili da su se upisali u društva, koje je Crkva osudila.

~~xxxxxx~~ §2. Naprijed spomenutim ženidbama paroh neka ne prisustvuje, jedino ak je pitao za savjet Hijerarhu, koji mu može dozvoliti, ~~xxx~~ razmotrivši sve okolnosti, da sklapanju ženidbe pri-sustvuje, ali samo ako to zahtijeva teški razlog i ako Hijerarha po svom razboritom nahodjenju sudi, da je svoj djeci dostatno zajamčen katolič-ki odgoj, te da je za drugu /katolič-ku/stranku otklonjena opasnost otpa-da od vjere.

Can. 56 /1066/

Si publicus peccator aut censura otorie innodatus prius ad sacramen alem confessionem accedere aut cum cclesia reconciliari recusaverit, arochus eius matrimonio ne assistat, isi gravis urgeat causa, de qua, i fieri possit, consulat Hierarcham.

Ako javni grješnik, ili takav za koga je općenito poznato da je upao u cenzuru, odbije da se prije ispovije-di i s Crkvom izmiri, neka paroh ne prisustvuje sklapanju njegove ženidbe jedino ako to zahtijeva teški razlog, o kojem, ako je moguće, treba se sa-vjetovati s Hijerarhom.

CAPUT IV.
De impedimentis dirimentibus.

GLAVA IV.
O ženidbenim zaprekama.

Can.57 /1067/

§1. Vir ante decimum sextum aeta-is annum completum, mulier ante de-imum quartum item completum, matri-onium validum inire non possunt.

§2. Licet matrimonium post prae-ictam aetatem contractum validum it, curent tamen animarum pastores b eo avertere iuvenes ante aetatem, a, secundum regionis receptos mo-es, matrimonium iniri solet.

dob

§1. Muškarac prije navršene šesnae-sto godine, ženska prije navršene če-trnaesto godine života, ne mogu skla-piti valjane ženidbe.

§2. Iako je ženidba, sklopljena i navršene spomenute dobi valjana, neka ipak dušobrižnici uznastoje odvratiti mladež od sklapanja ženidbe prije dobi, u kojoj je sklapanje ženidbe uobičajeno, prema primljenim običa-jima kraja.

Can.58 /1068/

§1. Impotentia antecedens et per-etua, sive ex parte viri sive ex arte mulieris, sive alteri cognita ive non, sive absoluta sive relativa, atrimonium ipso naturae iure diri-it.

§1. Prethodna i trajna nemoć bila kod muškarca, bilo kod ženske, bila ona drugom poznata ili ne, bilo da apsolutna ili relativna, čini ženidbu nevaljanom po samom naravnom pravu.

§2. Si impedimentum impotentiae dubium sit, sive dubio iuris sive dubio facti, matrimonium non est impediendum.
§3. Sterilitas matrimonium nec dirimit nec prohibet.

§2. Ako je smetnja nemoći dvojbena, bilo glede prava, bilo glede činjenice, ženidbu se ne smije zabranjivati.
§3. Neplodnost ženidbu niti razvrže niti je zabranjuje.

Can.59/1069/

§1. Invalide matrimonium attentat qui vinculo tenetur prioris matrimonii, quanquam non consummati, salvo privilegio fidei.
§2. Quamvis prius matrimonium sit irritum aut solutum qualibet ex causa, non ideo licet aliud contrahere, antequam de prioris nullitate aut solutione legitime et certo constiterit.

§1. Nevaljano pokušava sklopiti ženidbu onaj, koji je vezan ženidbenim vezom prijašnje ženidbe, makar t i ne bila izvršena, izuzev jedino slučaja povlastice vjere.

§2. Iako bi prijašnja ženidba bila nevaljana ili razrješena bilo s koj razloga, nije zato još dozvoljeno sklapati drugu ženidbu, prije nego se ustanovi zakonski i sigurno da j prijašnja ženidba nevaljana ili raz rješena.

Can.60/1070/

§1. Nullum est matrimonium contractum a persona non baptizata cum persona baptizata.
§2. Si pars tempore contracti matrimonii tanquam baptizata communiter habebatur aut eius baptismus erat dubius, standum est, ad normam can.3, pro validitate matrimonii, donec certo probetur alteram partem baptizatam esse, alteram vero non baptizatam.

§1. Ženidba sklopljena izmedju ne krštene osobe i krštene nije valjana

§2. Ako se u vrijeme sklapanja žen idbe općenito držalo da je stranka kr štena, ili je njezino krštenje bilo dvojbeno, treba ženidbu, prema kan. 3, smatrati valjanom, sve dok se si gurno ne dokaže, da je jedna stranka krštena, a druga nekrštena.

Can.61/1071/

Quae de mixtis nuptiis in canonibus 50-54 praescripta sunt, applicari quoque debent matrimoniis quibus obstat impedimentum disparitatis cultus.

MIXTUS CULTUS ~~Što je u kan~~onima 50-54 odredjeno za mješovite ženidbe, mora se primjeniti takodjer na ženidbe, koje zabranjuje smetnja razlike ~~vjere~~. kulta.

Can.62/1072/

§1. Invalide matrimonium attentant clerici maiore ordine aucti.
§2. Subdiaconatui aeque ac maioribus ordinibus, vis dirimendi matrimonium tribuitur.

§1. Ne mogu sklopiti valjano ženi klerici, koji su primili više redov
§2. Poddjakonat, jednako kao i vi redovi, ima se smatrati ženidbenom zaprekom.

Kan.60 "Cr.Al." unosi novost i razliku prema Can.1070 "CIC" kad odred je da kršteni nekatolici/ ist. obreda, jer "Cr.Al." ima u vidu samo Ist. Crkvu/ ne mogu sklopiti valjano ženidbe s nekrštenim osobama što je radi manjka ovlasti za davanje potrebnog oprosta od razlike vjere, dok Can.10 CIC to isto odredjuje samo za katolike /lat. obreda/, tako da kršteni ne katolici zapadnih obreda mogu s nekrštenim osobama sklopiti valjanu ženi bu izvan katoličke Crkve.
Kan. 62, poddjakonatu, kao nižem redu u ist. Crkvi, odredjuje glede ž nidbe iste učinke, koje imaju viši redovi,t.j. da je i poddjakonat ženid zapreka.

Can. 63 /1073/

Invalide matrimonium attentant religiosi professione sollemni seu maiore adstricti, itemque qui votum castitatis extra professionem maiorem emiserunt, cui tamen, ex speciali Sedis Apostolicae praescripto, vis addita sit nuptias dirimendi.

Ne mogu sklopiti valjane ženidbe redovnici vezani svečanim ili velikim zavjetima ; isto tako oni, koji su izvan redovničkih velikih zavjeta položili zavjet čistoće, što ga posebni otpis Apostolske Stolice čini ženidbenom zaprekom.

Can.64 /1074/

§1. Inter virum raptorem et mulierem, intuitu matrimonii raptam, quamdiu ipsa in potestate raptoris manserit, nullum potest consistere matrimonium.

§2. Quod si rapta, a raptore separata et in loco tuto ac libero constituta, illi nubere consenserit, impedimentum cessat.

§3. Quod ad matrimonii nullitatem attinet, raptui par habetur violenta detentio mulieris, cum nempe vir mulierem in loco ubi ea commoratur vel quem libere accessit, violenter intuitu matrimonii detinet.

§1 Izmedju muškarca ugrabitelja i ženske, koja je radi ženidbe bila ugrabljena, ne može se sklopiti ženidba, doklegod se ženska nalazi u vlasti ugrabitelja.

§2. Ako pak ugrabljena bude od ugrabitelja razlučena te stavljena na sigurno ~~mjesto~~ i slobodno mjesto pa sama privoli da se za njega uda, ženidbena smetnja prestaje.

§3. Nasilno zadržavanje ženske, kad naime muškarac radi ženidbe nasilno zadržava žensku u mjestu gdje ona boravi, ili kamo je slobodno došla, jednako je otmici, što se tiče nevaljanosti ženidbe.

Can. 65/1075/

Valide contrahere nequeunt matrimonium:

1° Qui, perdurante eodem valido matrimonio, adulterium inter se consummarunt et fidem sibi mutuo dederunt de matrimonio ineundo vel ipsum matrimonium, etiam per civilem tantum actum, attentarunt

2° Qui, perdurante pariter eodem valido matrimonio, adulterium inter se consummarunt eorumque alter coniugem occidit.

3° Qui mutua opera physica vel morali, etiam sine adulterio, mortem coniugi intulerunt.

Ne mogu sklopiti valjane ženidbe :

1- Osobe, koje su za vrijeme trajanja iste valjane ženidbe počinile izmedju sebe preljub te si uzajamno obećale ženidbu, ili su već pokušale sklopiti makar i gradjansku ženidbu

2- Osobe, koje su isto tako za vrijeme trajanja iste valjane ženidbe počinile izmedju sebe preljub, te jedna od njih ubila bračnoga druga.

3-Osobe, koje su uzajamnom fizičkom ili moralnom suradnjom nanijele smrt bračnom drugu, ako i nisu izmedju sebe počinile preljuba.

Can.66/1076/

§1. In linea recta consanguinitatis matrimonium irritum est inter omnes ascendentes et descendentes tum legitimos tum naturales.

§2. In linea obliqua irritum est usque ad sextum gradum inclusive, ita tamen ut matrimonii impedimentum toties multiplicetur quoties communis stipes multiplicatur.

§1. U izravnoj lozi krvnog srotstva ženidba je nevaljana izmedju svih predaka i potomaka bilo zakonitih bilo nezakonitih.

§2. U pobočnoj lozi krvnoga srotstva ženidba je nevaljana uključivo do šestoga koljena, ali tako, da se ženidbena smetnja toliko puta umnaža koliko puta se umnaža zajednički korjen.

§3. Nunquam matrimonium permittatur, si quod subsit dubium num partes sint consanguineae in aliquo gradu lineae rectae aut in secundo gradu lineae obliquae.

§3. Neka se nikad ne dozvoli ženidba, gdje postoji sumnja da su stranke u krvnom srotstvu kojegagod koljena izravne loze, ili u drugom koljenu pobočne loze.

§4. 1- Consanguinitas computatur per lineas et gradus ;
2- In linea recta, tot sunt gradus quot personae, stipite dempto ;
3- In linea obliqua, tot sunt gradus quot personae in utroque tractu, stipite dempto.

§4 - 1- Krvno srotstvo računa se po lozama i koljenima.
2- U izravnoj lozi toliko je koljena koliko ima osoba, izuzev korjen.
3- U pobočnoj lozi toliko je koljena koliko ima osoba u oba kraka, izuzev korjen.

Can.67/1077/

§1. 1- Affinitas de qua in can. 68,§1, dirimit matrimonium in linea recta, in quolibet gradu; in linea obliqua, usque ad quartum gradum inclusive.
2- Affinitas de qua in can. 68,§2, dirimit matrimonium usque ad quartum gradum inclusive;
3- Affinitas de qua in can.68,§3, dirimit matrimonium in primo gradu.

§1.-1- Svojbina o kojoj se govori u kan.68,§1, čini ženidbu nevaljanom u izravnoj lozi kojegagod koljena ; u pobočnoj lozi do uključivo četvrtog koljena.
2- Svojbina o kojoj je govor u kan. 68,§2, čini ženidbu nevaljanom do uključivo četvrtog koljena.
3- Svojbina o kojoj se govori u kan. 68,§3, čini ženidbu nevaljanom u prvom koljenu.

§2. Affinitas de qua in can.68,§1, br.1, impedimentum multiplicatur:
1- Quoties multiplicatur impedimentum consanguinitatis a quo procedit ;
2- Secundo vel ulteriore matrimonio inito cum consanguineo coniugis defuncti.

§2. Svojbina, o kojoj je riječ u kan. 68,§1, umnožava ženidbenu smetnju:
1-Koliko puta se umnožava smetnja krvnog srotstva iz koje proizlazi.
2- Sklapanjem druge ili naredne ženidbe sa srodnom osobom pokojnog ženidbenog druga.

Can.68 /~~1~~- /

§1. 1- Affinitas ex digeneia oritur ex matrimonio valido etsi non consummato ;
2- Viget inter alterutrum coniugem et alterius consanguineos ;
3- Qua quis linea et quo gradu, alterutrius coniugis est consanguineus, alterius est affinis.

§1. 1- Svojbina iz digeneje ili dvorodna, nastaje iz valjane ženidbe makar i neizvršene.
2- Svojbina postoji izmedju pojedinog ženidbenog druga i srodnika drugog ženidbenog druga
3- U kojoj je lozi i koljenu netko srodan s jednim ženidbenim drugom, u istoj je takovoj svojbini s drugim ženidbenim drugom.

§2. 1- Iure particulari, affinitas ex digeneia de qua in §1,n.1, oritur etiam inter consanguineos viri et consanguineos mulieris ;

§2. 1- Na osnovu posebnog prava, svojbina iz digeneje o kojoj govori §1,br.1, nastaje takodjer izmedju srodnika muža i srodnika žene

---

Kan.66"Cr. Al." ne služi se germanskim načinom brojenja stepena ili koljena krvnog srotstva kao CIC, nego romanskim, brojeći sve posredne osobe izuzev zajedničkog korjena. Tako na pr. krvno srotstvo 6 koljena prema Cr. Al. odgovara krvnom srotstvu 3/3 CIC. /jednako pobočne loze /

2- Ita computatur ut tot sint gradus quot fert summa graduum consanguinitatis quibus uterque affinium distat a coniugibus ex quorum matrimonio affinitas oritur.

2- Tako se računa da ima toliko koljena, koliko iznosi zbir koljena krvnog srotstva, za koliko su obadvije osobe, što su u svojbini, udaljene od ženidbenih drugova, iz čije ženid nastaje svojbina.

§3. 1- Iure particulari affinitas praeterea oritur ex trigeneia seu ex duobus matrimoniis validis, etiam non consummatis, si duae personae matrimonium contrahant :a/ cum una eademque tertia persona, soluto matrimonio, una post alteram, aut b/ cum duabus personis inter se consanguineis ;

2- Affinitatem ex trigeneia contrahunt alteruter coniux cum iis qui sunt, ex alio matrimonio, alterius coniugis affines ex digeneia ;

3- Haec affinitas, inter alterutrum coniugem et alterius affines, ita computatur ut qui sunt ex alio matrimonio affines viri ex digeneia, in eodem gradu sint uxoris affines ex trigeneia, et vice versa;

4- Quoties haec affinitas viget inter consanguineos quoque unius et affines alterius coniugis, ita computatur ut tot sint gradus quot fert summa graduum cum consanguinitatis tum affinitatis ex digeneia quibus uterque affinum distat a coniugibus ex quorum matrimonio affinitas oritur.

§3. 1- Na osnovu posebnog prava, svojbina nastaje osim toga i iz trigeneje /trorodna svojb./ ili iz dvaju valjanih ženidaba, makar i neizvršenih, ako dvije osobe sklapaju ženidbu : a/ jedna iza druge s istom trećom osobom, nakon razrješenja ženidbe, ili b/ s dvije osobe, koje su izmedju sebe u krvnom srotstvu.

2- Trorodna svojbina iz trigeneje nastaje izmedju pojedinog ženidbenog druga, s onim osobama, koje su po drugoj ženidbi u svojbini s drugim ženidbenim drugom iz digeneje.

3- Ta svojbina izmedju pojedinog ženidbenog druga i osoba, koje su u svojbini s drugim ženidbenim drugom, računa se tako, da oni, koji su iz druge ženidbe u svojbini s mužem iz digeneje, u istom su koljenu u svojbini sa ženom iz trigeneje, i obratno.

4- Ukoliko ta svojbina postoji izmedju srodnika jednog i svojbine drugog ženidbenog druga, računa se da ima toliko koljena, koliko iznosi njihov zbroj, koli srotstva toli svojbine iz digeneje, za koliko su obje osobe, što su u svojbini, udaljene od ženidbenih drugova, iz čije ženidbe nastaje svojbina.

Kan. 67; 68. u pogledu opsega svojbine ponešto se razlikuje od CIC. Prema crkvenom Zakoniku Katoličke Crkve lat. obreda svojbina nastaje samo izmedju pojedinog ženidbenog druga i krvnih srodnika drugog ženidbenog druga. Samo taj opseg svojbine vrijedi takodjer i u Križevačkoj eparhiji, ali s tom razlikom, što prema CIC svojbina pobočne loze seže samo do 2/2, dok ona kod nas seže do 4 koljena po istočnom računanju. Prema tome na svojbina 3/1 pobočne loze prema CIC već nije ženidbenom zaprekom, dok je to kod nas još ženidbena zapreka, od koje valja tražiti oprost.

Medjutim, partikularno pravo Katoličke Crkve nekih istočnih obreda, pozna osim ove još i dalju dvorodnu svojbinu t.j. iz digeneje i trigeneje. Tako iz digeneje postoji svojbina izmedju krvnih srodnika jednog i drugog ženidbenog druga.

Osim toga, partikularno pravo nekih ist. obreda pozna i trorodnu svojbinu iz trigeneje, koja nastaje drugom ženidbom izmedju jednog ženidbenog druga i osoba, koje su u svojbini s drugim ženidbenim drugom iz prvog braka - te izmedju krvnih srodnika jednog ženidbenog druga i svojbine drugog ženidbenog druga.

Can.69/1078/

Impedimentum publicae honestatis oritur ex matrimonio invalido, sive consummato sive non, et ex notorio vel publico concubinatu ; et nuptias dirimit in primo et secundo gradu lineae rectae inter virum et consanguineas mulieris, ac vice versa.

Ženidbena zapreka javno ćudorednosti nastaje iz nevaljane ženidbe, bilo izvršene ili ne, te iz znanog i javnog priležništva ; ženidbu čini nevaljanom u prvom i drugom koljenu izravne loze izmedju muža i srodnika žene, te i obratno.

Can.70/1079/

§1. Ea spiritualis cognatio matrimonium dirimit de qua in §2.

§2. 1- Ex baptismo spiritualem cognationem contrahit patrinus cum baptizato eiusque parentibus ;
2- Si iteretur baptismus sub conditione, cognationem spiritualem patrinus non contrahit, nisi iterum idem adhibitus sit.

§1. Duhovno srotstvo o kojem se govori u §2, čini ženidbu nevaljanom.

§2. 1- Po sv. Tajni krštenja nastaje duhovno srotstvo izmedju kuma i krštenika to izmedju kuma i krštenikovih roditelja.
2- Ako se krštenje ponavlja uvjetno tada se s kumom ne zalazi u duhovno srotstvo, jedino, ako kumuje ista osoba.

Can.71 /1080/

Qui lege civili inhabiles ad nuptias inter se ineundas habentur ob tutelam vel ob cognationem legalem ex adoptione ortam, nequeunt vi iuris canonici matrimonium inter se valide contrahere.

Osobe, koje izmedju sebe ne mogu sklopiti ženidbe na osnovu gradjanskog zakona, radi skrbništva ili gradjanskog srotstva, nastalog iz posinovljenja, ne mogu biti na osnovu kanonskog prava sklopiti izmedju sebe valjane ženidbe.

CAPUT V.
De consensu matrimoniali.

GLAVA V.
O ženidbenoj priveli.

Can.72 /1081/

§1. Matrimonium facit partium consensus inter personas iure habiles legitime manifestatus; qui nulla humana potestate suppleri valet.

§2. Consensus matrimonialis est actus voluntatis quo utraque pars tradit et acceptat ius in corpus, perpetuum et exclusivum, quod attinet ad actus per se aptos ad prolis generationem.

§1. Ženidbu čini zakonito očitovana privola stranaka, koje su pravno sposobne osobe : nikakva ljudska vlast ne može nadomjestiti te privole.

§2. Ženidbena privola je čin volje kojim se obadvije stranke medjusobno daju i primaju trajno i isključivo pravo na tijelo, obzirom na čine po sebi prikladne za radjanje djece.

Can 73 /1082/

§1. Ut matrimonialis consensus haberi possit, necesse est ut contrahentes saltem non ignorent matrimonium esse societatem permanentem inter virum et mulierem ad filios procreandos.

§2. Haec ignorantia post pubertatem non praesumitur.

§1. Da bi ženidbena privola bila moguća, potrebno je da obadvije stranke znadu barem to, da je ženidba trajna zajednica izmedju muža i žene u svrhu radjanja djece.

§2. Poslije navršene dobi zrelosti takovo se znanje predmijeva.

Prema kan.70. "Cr.Al" ne nastaje duhovno srotstvo izmedju krstitelja i krštenika, nego samo izmedju krsnog kuma i krštenika te njegovih roditelja. Time se ponešto razlikuje od CIC. Vidi can.1079 odnosno 768.-

Can. 74 /1083/

§1. Error in persona invalidum reddit matrimonium.
§2. Error in qualitate personae, etsi det causam contractui, matrimonium dirimit tantum:
- Si error qualitatis redundet in errorem personae;
- Si persona libera matrimonium contrahat cum persona quam liberam putat, cum contra sit serva, servitute proprie dicta.

§1. Zabluda glede osobe čini ženidbu nevaljanom.
§2. Zabluda glede svojstva osobe, makar bila i razlog pogodbe, čini ženidbu nevaljanom samo:
1- Ako zabluda glede svojstva prelazi u zabludu glede osobe;
2- Ako slobodna osoba sklapa ženidbu s osobom za koju drži da je slobodna dok je ta osoba naprotiv, u pravom ropstvu.

Can. 75 /1084/

Simplex error circa matrimonii unitatem vel indissolubilitatem aut sacramentalem dignitatem, etsi det causam contractui, non vitiat consensum matrimonialem.

Obična zabluda glede jedinstva ili nerazrješivosti ili sakramentalnog dostojanstva ženidbe, makar bila i uzrokom pogodbe, ne oduzimlje valjanosti ženidbene privole.

Can. 76 /1085/

Scientia aut opinio nullitatis matrimonii consensum matrimonialem necessario non excludit.

Znanje ili mnijenje, da je ženidba nevaljana, ne isključuje nužno ženidbenu privolu.

Can. 77 /1086/

§1. Internus animi consensus semper praesumitur conformis verbis vel signis in celebrando matrimonio adhibitis.
§2. At si alterutra vel utraque pars positivo voluntatis actu excludat matrimonium ipsum, aut omne ius ad coniugalem actum, vel essentialem aliquam matrimonii proprietatem, invalide contrahit.

§1. Uvijek se pretpostavlja da je nutarnja duševna privola u skladu s riječima ili znacima upotrebljenim kod sklapanja ženidbe.
§2. No ako jedan od ženidbenih drugova, ili obojica, isključe pozitivnim činom volje samu ženidbu, ili svako pravo na bračni čin, ili koje bitno svojstvo ženidbe, takova je ženidba nevaljano sklopljena.

Can. 78 /1087/

§1. Invalidum quoque est matrimonium initum ob vim vel metum gravem extrinsecus et iniuste incussum ad extorquendum consensum.
§2. Nullus alius metus, etiamsi det causam contractui, matrimonii nullitatem secumfert.

§1. Nevaljana je takodjer ženidba koja je sklopljena radi sile ili teškog, izvanjskog straha, nepravedno nanešenog u svrhu iznudjenja privole.
§2. Nijedan drugi strah, makar i bio uzrokom pogodbe, ne čini ženidbu nevaljanom.

Can. 79 /1088/

§1. Ad matrimonium valide contrahendum necesse est ut contrahentes sint praesentes sive per se ipsi sive per procuratorem.

§1. Da bi se ženidba valjano sklopila, potrebno je da obadvije ženidbene stranke budu prisutne ili same osobno, ili po zastupniku.

§2. Sponsi matrimonialem consensum exprimant verbis ; nec aequipollentia signa adhibere ipsis licet, si loqui possint.

§2. Ženidbene stranke dužne su izraziti ženidbenu privolu riječima; ako mogu govoriti nije im dozvoljeno mjesto riječi, poslužiti se znakovima, kojima bi isto izjavili

Can.80 /-/

§1. Matrimonium contrahi nequit per procuratorem, nisi Hierarcha loci in casu singulari hanc facultatem scripto dederit.
§2. Hierarcha loci hanc facultatem dare potest tantum in casu necessitatis, id est si contrahentes, ob gravem causam, sacerdoti se una simul sistere nequeant.

§1. Ženidba se ne može sklopiti po zastupniku, osim ako mjesni Hijerarha dade pismenu dozvolu za svaki posebni slučaj.
§2. Mjesni Hijerarha može dati takovu dozvolu samo u slučaju potrebe, t. ako ženidbene stranke ne mogu radi teškog razloga doći zajedno svećeniku.

Can.81/1089/

§1. Firmis eparchialibus statutis desuper additis, ut matrimonium per procuratorem valide ineatur, requiritur mandatum speciale ad contrahendum cum certa persona, subscriptum a mandante et vel a parocho aut Hierarcha loci in quo mandatum fit, vel a sacerdote ab alterutro delegato, vel a duobus saltem testibus.

§2. Si mandans scribere nesciat, id in ipso mandato adnotetur et alius testis addatur qui scripturam ipse quoque subsignet ; secus mandatum irritum est.

§3. Si, antequam procurator nomine mandantis contraxerit, hic mandatum revocaverit aut in amentiam inciderit, invalidum est matrimonium, licet sive procurator sive alia pars contrahens haec ignoraverit.

§4. Ut matrimonium validum sit, procurator ab ipso mandante designetur oportet et procurator munere suo ipse fungi debet.

§1. Za valjano sklapanje ženidbe po zastupniku, traži se, da taj ima posebni nalog za sklapanje ženidbe s odredjenom osobom i to potpisan po nalogodavcu, zatim parohu ili mjesnom Hijerarhu, gdje se nalog izdaje, ili po svećeniku, kojega je paroh ili mjesni Hijerarha delegirao, ili po dvojici svjedoka. Uz to valja ispuniti eparhijske odredbe, u koliko su o tom izdane.
§2. Ako nalogodavac ne zna pisati, to se ima zabilježiti u samom nalogu i uzeti još jednog svjedoka, koji će takodjer potpisati pismeni nalog ; inače je nalog nevaljan.
§3. Ako nalogodavac, prije nego li je zastupnik u ime njegovo sklopio ženidbu, nalog opozove ili duševno oboli, ta je ženidba nevaljana, makar bilo zastupnik, bilo druga stranka, za to i ne znala.
§4. Da ženidba bude valjana, mora sam nalogodavac naznačiti zastupnika koji mora sam osobno izvršiti svoje djelo.

Can. 82. /-/

§1. Ut matrimonium per procuratorem valide celebretur, servandae sunt normae can.85 et 86.
§2. Coniuges, cum simul fuerint, benedictionem de qua in can.91 a sacerdote ad normam horum canonum designato recipere ne negligant.

§1. ~~Ut matrimonium~~ Da se ženidba po zastupniku valjano sklopi treba se pridržavati propisa kan.85 i 86.
§2. Kad bračni drugovi budu zajedno neka ne zanemare primiti blagoslov o kom je govor u kan.91. od svećenika označenog propisima ovih kanona.

Kan. 80 propisuje posebnu dozvolu Hijerarhe, da tko smije sklapati ženidbu po zastupniku, što se prema CIC ne traži.
Kan.82. traži i kod sklapanja ženidbe po zastupniku, da se liturgijski čin blagoslova obavi nad ženidbenim strankama, kada se ove sastanu.

Can.83 /-/

Matrimonium sub conditione contrahi nequit.

Ženidba pod uvjetom ne može se sklopiti.

Can.84 /1093/

Etsi matrimonium invalide ratione impedimenti initum fuerit, consensus praestitus praesumitur perseverare, donec de eius revocatione constiterit.

Makar bi ženidba, radi kakove smetnje, bila sklopljena nevaljano, predmijeva se, da dana privola i dalje traje, sve dok se ne dokaže da je opozvana.

CAPUT VI.

De forma celebrationis matrimonii

GLAVA VI.

O formi sklapanja ženidbe.

Can.85/1094/

§1. Ea tantum matrimonia valida sunt quae contrahuntur ritu sacro, coram parocho, vel loci Hierarcha, vel sacerdote cui ab alterutro facta sit facultas matrimonio assistendi et duobus saltem testibus, secundum tamen praescripta canonum qui sequuntur, et salvis exceptionibus de quibus in cann.89,90.

§2. Sacer censetur ritus, ad effectum de quo in §1, ipso interventu sacerdotis assistentis ac benedicentis.

§1. Samo su one ženidbe valjane, koje se sklope svetim obredom pred parohom ili mjesnim Hijerarhom, ili svećenikom, kojega je jedan od njih dvojice ovlastio da blagoslovi ženidbu, i barem pred dvojicom svjedoka, i to prema propisima kanona koji slijede, izuzev iznimaka o kojima govore kanoni 89 i 90.

§2. Sam nastup svećenika, koji prisustvuje sklapanju ženidbe i blagoslivlje je, smatra se svetim obredom, potrebnim za učinak, o kom govori §1.

Can.86./1095/

§1. Parochus et loci Hierarcha valide matrimonio assistunt:
1- A die tantummodo initae legitime administrationis Beneficii, vel initi officii, nisi per sententiam fuerint excommunicati vel interdicti vel suspensi ab officio aut tales declarati;
2. Intra fines dumtaxat sui territorii sive contrahentes sunt subditi, sive non subditi, modo sint sui ritus
3- Dummodo neque vi neque metu gravi constricti requirant excipiantque contrahentium consensum.

§2. Matrimonio fidelium diversi ritus valide assistit Hierarcha loci et parochus qui ad normam §3,nn2-4 est eorum proprius Hierarcha vel parochus.

§1. Paroh i mjesni Hijerarha valjano prisustvuju sklapanju ženidbe :
1- Samo od dana zakonito započete uprave nadarbinom ili od dana nastupa u službi, ako nisu bili presudom izopćeni, interdicirani ili suspendirani od službe, ili takovima proglašeni;
2- Samo unutar svoga teritorijalnog područja, bilo da su ženidbene stranke njihovi podložnici ili ne, te da su njihovog obreda ;
3- Samo ako nisu silom niti teškim strahom primorani zatražiti i primiti privolu ženidbenih stranaka.

§2. Sklapanju ženidbe vjernika različitog obreda valjano prisustvuje mjesni Hijerarha i paroh, koji je po propisu §3,br.2-4 njihov vlastit Hijerarha ili paroh.

Kan.85 "Cr.Al" gledom na bitnu formu sklapanja ženidbe, za razliku od can.1094 CIC traži pored ostaloga, da ženidba bude sklapana svetim obredom "ritu sacro". Tom zahtjevu svećenik udovolji propisanim obredima iz Trebnika /obrednika/, kao i blagoslovom, kojim blagoslivlje ženidbu. - Obred, odnosno blagoslov traži se jednako i za sklapanje ženidbe s dobivenim oprostom od razlike vjere i mješovite vjeroispovjesti u čemu je također stanovita razlika od cann. 1102, 1103 CIC.

§3. 1- Nisi aliud statuatur, sive per domicilium sive per quasi-domicilium suum quisque parochum et Hierarcham proprii ritus sortitur ;

2- Deficiente parocho pro fidelibus alicuius ritus, horum Hierarcha designet alius ritus parochum, qui eorum curam suscipiat, postquam idem Hierarcha habuerit consensum Hierarchae parochi designandi.

3- Extra territorium proprii ritus, deficiente huius ritus Hierarcha, habendus est tamquam proprius, Hierarcha loci. Quodsi plures sint, ille habendus est tamquam proprius, quem designaverit Sedes Apostolica vel, obtento eiusdem consensu, Patriarcha, si iure particulari cura fidelium sui ritus extra patriarchatus commorantium ei commissa est.

4- Proprius vagi parochus vel Hierarcha est sui ritus parochus vel Hierarcha loci ubi vagus actu commoratur ; deficiente parocho vel Hierarcha sui ritus, serventur normae in nn.2,3 statutae ;

5- Illorum quoque qui non habent nisi paroechiale domicilium vel quasi-domicilium, parochus proprius est parochus loci in quo actu commorantur.

§3. 1- Ako nije drugačije odredjeno, svatko ima svog parocha ili Hijerarhu vlastitog obreda prema prebivalištu ili boravištu

2- Ako vjernici kojega obreda nemaju parocha svoga obreda, njihov Hijerarha neka za njih naznači parocha drugog obreda, koji bi preuzeo za njih brigu, nakon što isti Hijerarha dobije za to pristanak od Hijerarhe naznačenog ~~xxxxxx~~ parocha.

3-Izvan teritorija vlastitog obreda, gdje nema Hijerarhe toga obreda, mjesni Hijerarha ima biti kao vlastiti. Ako ih je više u istom mjestu, vlastiti ima biti onaj, kojega naznači Apostolska Stolica, ili, dobivši njegov pristanak, Patrijarha, ako mu je posebnim pravom povjerena briga za vjernike svoga obreda, koji borave izvan patrijarhata.

4- Vlastiti paroch ili Hijerarha beskućnika je mjesni paroch ili Hijerarha svoga obreda, gdje beskućnik stvarno boravi ; ako nema paroha ili Hijerarhe svoga obreda, ima se držati propisa odredjenih u br.2 i 3.

5- Oni pak, koji nemaju do li eparhijskog prebivališta ili boravišta, njihov vlastiti paroh je mjesni paroh onoga mjesta, gdje tada stvarno boravi.

Can.87 /1096/

§1. 1- Parochus et loci Hierarcha, qui matrimonio possunt valide assistere, possunt quoque alii sacerdoti facultatem dare ut infra fines sui territorii determinato matrimonio assistat, dummodo id expresse faciant, et sacerdos sit determinatus ; possunt quoque eidem sacerdoti concedere facultatem subdelegandi alium determinatum sacerdotem, qui illi matrimonio assistat ;

2- Vicario cooperatori concedi potest a parocho vel a loci Hierarcha etiam facultas generalis assistendi matrimoniis ; qua obtenta, ipse facultate subdelegandi gaudet, ut in n.1 ;

3- Facultas concessa contra praescriptum nn.1,2 irrita est.

§1. 1- Paroch i mjesni Hijerarha, koji mogu valjano vjenčati, mogu također ovlastiti drugoga svećenika, da unutar njihova teritorija prisustvuje sklapanju odredjene ženidbe, samo ako to učine izričito, i ako je odredjeni svećenik ; mogu takodjer istom svećeniku podijeliti ovlaštenje da on subdelegira drugoga, odredjenoga svećenika, koji bi prisustvovao odredjenoj ženidbi.

2- Paroh ili mjesni Hijerarha mogu duhovnom pomoćniku podijeliti općenito ovlaštenje prisustvovati ženidbama ; ako je on to ovlaštenje dobio, može i on drugo subdelegirati, kao što je rečeno pod br.1.

3- Ovlaštenje podijeljeno proti propisa br.1,2, nije valjano.

Kan.86.§1 br.2 riječima "modo sint sui ritus"-"samo da su njihova obreda" odredjuje točnije nadležnost paroha za vjenčanje, da bude na svom teritoriju i glede vjernika svog obreda. Makar u can.1095 CIC nema restrikcije na svoj obred ali prema autentičnom tumačenje Papske Kom. za Kodeks to isto pravilo vrijedi i za svećenike latinskog obreda / Cf. AAS. za m 1953. N.6-7 str.312/ Tako kod nas svećenici lat. obreda ne mogu valjano vjenčavati grkokatoličke vjernike na svom teritoriju bez posebnog ovlaštenja grkokatoličkog Ordinarija ili nadležnog grkokat. paroha-župnika-

§2. Facultas de qua in §1,n.1, ne concedatur, nisi expletis omnibus quae ius constituit pro libertate status comprobanda.

§3. Locorum Hierarchae administrationem fidelium diversi ritus ad normam iuris gerentes dare possunt cuiusvis orientalis ritus rectoribus ecclesiarum vel aliis sacerdotibus, curam fidelium, parocho proprii ritus orborum, habentibus, generalem facultatem assistendi matrimoniis fidelium ritus orientalis, etsi a ritu rectoris vel presbyteri diversi.

§2. Ovlast o kojoj govori §1,br.1, neka se ne podjeljuje, dok nije sve ispunjeno što zakon odredjuje za dokaz slobodnog stanja.

§3. Mjesni Hijerarhe, koji prema pravnom propisu upravljaju vjernicima raznog obreda, mogu dati upraviteljima crkvi ili drugim svećenicima kojeg god istočnog obreda, što imaju brigu nad vjernicima bez paroha vlastitog obreda, općenito ovlaštenje prisustvovati ženidbama vjernika istočnog obreda, makar obred tih vjernika bio različit od obreda, kome pripada dotični upravitelj ili svećenik.

Can.88/1097/

§1. Parochus autem vel loci Hierarcha matrimonio licite assistunt :
1- Postquam sibi legitime constiterit de libero statu contrahentium ad normam iuris ;
2- Postquam, insuper, sibi constiterit de domicilio vel quasi-domicilio vel menstrua commoratione aut, si de vago agatur, actuali commoratione alterutrius contrahentis in loco matrimonii ;
3-Habita,si conditiones deficiant de quibus in n.2, licentia parochi vel Hierarchae domicilii vel quasi-domicilii aut menstruae commorationis alterutrius contrahentis, nisi vel de vagis actu itinerantibus res sit, qui nullibi commorationis sedem habent,vel gravis necessitas intercedat quae a licentia petenda excuset.

§2. Parochus, si ita ferat ius particulare, ut matrimonio licite assistat, indiget insuper licentia Hierarchae loci.

§3. Matrimonium coram sponsi parocho celebretur, nisi vel legitima consuetudo aliud ferat vel iusta causa excuset ;

§1. Paroh ili mjesni Hijerarha dopušteno prisustvuju sklapanju ženidb
1- Nakon što je ustanovljeno slobodno stanje ženidbenih stranaka prema kanonskim propisima.
2-Nakon što je povrh toga ustanovljeno, da jedna od ženidbenih stranaka ima u mjestu sklapanja ženidbe prebivalište ili boravište ili mjesečni boravak, ili pak stvarni boravak, ako se radi o beskućniku.
3- Ako nema uvjeta navedenih pod br. 2, onda nakon što dobiju dozvolu od parocha ili Hijerarhe, gdje jedna od ženidbenih stranaka ima prebivalište ili boravište, ili boravak tamo od mjesec dana, izuzev, ako se radi o beskućnicima, koji su stvarno na putovanju, i koji nemaju nigdje sjedište prebivanja, ili ako nastupi velika potreba, koja ispričava od traženja dozvole.

§2. Osim toga, ako to propisuje posebno pravo, mora paroh imati dozvolu mjesnog Hijerarhe, da može dozvoljeno prisustvovati sklapanju ženid

§3. Sklapanje ženidbe ima se vrši pred parohom zaručnika, izuzev ako zakoniti običaj drugačije odredju ili opravdani razlog od toga oprav

---

Kan.87 "Cr.Al." za razliku od cann.1095 i 1096,§1, CIC, proteže ovlast subdelegacije za valjano prisustvovanje sklapanju ženidbe, jer delegirani odredjeni svećenik, kao i duhovni pomoćnik s općom delegacijom, mogu i dalje subdelegirati kojeg drugog odredjenog svećenika da blagoslovi odredjenu ženidbu, t.j. da službeno prisustvuje sklapanju odredjene ženidb

...matrimonia autem catholicorum mixti ritus, in ritu viri et coram ejusdem parocho sunt celebranda, nisi vir, domicilium vel quasi-domicilium habens in regione orientali, consentiat ut matrimonium ritu sponsae et coram huius parocho celebretur.

...sklapanje ženidaba izmedju katolika različitih obreda, vrši se po obredu zaručnika i pred njegovim parohom, osim ako muškarac, koji ima prebivalište ili boravište u istočnoj pokrajini /crkvenoj/, pristane da se sklapanje ženidbe obavi po obredu zaručnice i pred njezinim parohom.

§4. Parochus qui sine licentia iure requisita matrimonio assistit, emolumenta stolae non facit sua, eaque proprio contrahentium parocho remittendi obligatione tenetur.

§4. Paroh koji prisustvuje sklapanju ženidbe bez zakonski propisane dozvole, ne smije sebi zadržati štolarinske pristojbe za vjenčanje, nego ju je obvezatno dužan dostaviti parohu, kome pripadaju ženidbene stranke.

Can.89./1098/

Si haberi vel adiri nequeat sine gravi incommodo parochus vel Hierarcha vel sacerdos cui facultas assistendi matrimonio facta sit ad normam canonum 86,87 ;
1- In mortis periculo validum et licitum est matrimonium contractum coram solis testibus ; et etiam extra mortis periculum, dummodo prudenter praevideatur eum rerum statum esse per mensem duraturum ;

Ako se bez velike poteškoće ne može imati niti doći do paroha ili Hijerarha, ili svećenika, koji je prema kan 86,87, ovlašten prisustvovati sklapanju ženidbe :
1- U slučaju smrtne opasnosti valjana je i dozvoljena ženidba, koja se sklopi pred samim svjedocima ; te je to vrijedi izvan slučaja ~~xxxxxxxxxxx~~ smrtne opasnosti, samo ako se razborite predvidja, da će takove okolnosti trajati mjesec dana.

Kan.88,§3."Cr.Al." općenito odredjuje, da se vjenčanje ima obavljati pred parohom zaručnika, muškarca. Ne pripušta i protivnu praksu, koja je uobičajena te i dalje ostaje na snazi u našoj eparhiji, t.j. da se vjenčanje naših vjernika obavlja pred parohom zaručnice. Razlog je : da mlada odlazeći iz svog doma ide najprije na vjenčanje, i tek onda kao vjenčana polazi kući svog muža.
Isti kan.88.§3, gledom na obredne mješovite ženidbe odredjuje, da se imaju sklapati pred zaručnikovim parohom i u njegovu obredu. Iznimka od toga općeg pravila moguća je za zaručnika, koji ima svoje boravište ili prebivalište " in regione orientali" t.j. u istočnim crkv. pokrajinama, koji boraveći tamo, može pristati da sklopi ženidbu pred parohom zaručnice i u njezinu obredu. Izgleda da se tu ima prvenstveno u vidu zaručnik lat. obreda, koji boravi medju istočnima, gdje možda i nema, ili bar ne blizu svećenika svog obreda.
Koje se područje ima smatrati "regio orientalis" kaže se u M.Pr."Postquam Apostolicis " u III dijelu "De verborum significatione" :" Nomine regionum orientalium intelliguntur loca omnia, etsi in eparchiam, provinciam, archiepiscopatum vel patriarchatum non erecta, in quibus orientalis ritus ab antiqua aetate servatur" /AAS. 22.II.1952.N.2. Can. 303 §1 n 2 /
Uvaženi kanonista Presvij. Acacius COUSSA u svom djelu "Epitome praelectionum de iure ecclesiastico orientali" vol.III. De matrimonio, Romae 19 pag.204. kaže za istočne oblasti :"Regiones orientales, praeter Orienti provincias quae sunt in quibus orientalis Ritus ab antiquo servatur "- Kod nas se takovim krajevima, gdje je ist. obred usčuvan od pamtivijeka, odnosno od davnine, mogu smatrati samo područja predratne Srbije Crne G i Makedonije. "Isti više citirani kan.303 t.3 razlikuje orijentalni teritorij od orijentalne oblasti : "Territorium ritus orientalis significat loca in quibus erecta est saltem exarchia pro fidelibus ritus orientalis extra regiones orientales commorantibus "

§2- In utroque casu, si praesto sit alius catholicus sacerdos qui vocari et ... possit, una cum testibus, matrimonio assistere debet, salva coniugii validitate coram solis testibus.

2- U obadva slučaja, ako ima kojigod drugi katolički svećenik, koji bi mogao doći, mora ga se pozvati, da zajedno sa svjedocima prisustvuje sklapanju ženidbe, no ženidba je valjana ako se sklopi i pred samim svjedocima.

Can.90 /1099/

§1. Ad statutam superius formam servandam tenentur :
1-Omnes in catholica Ecclesia baptizati et ad eam ex haeresi aut schismate conversi, licet sive hi sive illi ab eadem postea defecerint, quoties inter se matrimonium ineunt ;
2- Iidem, de quibus in n.1, si cum acatholicis, sive baptizatis sive non baptizatis, etiam post obtentam dispensationem ab impedimento mixtae religionis vel disparitatis cultus, matrimonium contrahant.

§1. Gore navedene forme /oblika/ dužni su se pridržavati :
1-Svi, koji su u katoličkoj Crkvi kršteni i koji su se k njoj iz krivovjerja ili raskolništva obratili, pa makar bilo ovi, bilo oni, od nje kasnije otpali, kad izmedju sebe sklapaju ženidbu.
2- Svi navedeni pod br.1, kada sklapaju ženidbu s nekatolicima, bilo krštenim bilo nekrštenim, ako su dobili oprost od zabrane mješovite vjeroispovjesti, ili od zapreke različite vjere.

§2. Firmo autem praescripto §1, n.1, acatholici baptizati, si inter se vel cum acatholicis non baptizatis contrahant, nullibi tenentur ad catholicam matrimonii formam servandam.

§2. Kršteni nekatolici, izuzev onih, o kojima je govor u §1, ako sklapaju ženidbu izmedju sebe ili s nekrštenim osobama, nisu se dužni pridržavati katoličke ženidbene forme.

Can.91./1000/

Extra casum necessitatis, in matrimonii celebratione serventur ritus et caeremoniae in libris liturgicis ab Ecclesia probatis praescriptae aut legitimis consuetudinibus receptae.

Osim u slučaju potrebe, kod sklapanja ženidbe moraju se obdržavati obredi i ceremonije, koje su propisane liturgičkim knjigama, što ih je Crkva odobrila, ili su primljene zakonitim običajima.

Can.92./1103/ *1101 : 1102 – rule o ... obred ... [illegible]*

§1. Celebrato matrimonio, parochus vel qui eius vices gerit, quamprimum describat in libro matrimoniorum nomina coniugum ac testium, locum et diem celebrati matrimonii, dispensationem, si dispensatio locum habuit, eiusque auctorem una cum impedimento eiusque gradu, atque alia secundum modum in libris liturgicis et a proprio Hierarcha praescriptum; idque licet alius sacerdos facultate vel a se vel ab Hierarcha obtenta matrimonio adstiterit.

§1. Paroh ili njegov zamjenik dužan je nakon obavljenog vjenčanja čim prije upisati u matice vjenčanih imena ženidbenih drugova i svjedoka, mjesto i dan sklapanja ženidbe, oprost, ako je bio podijeljen, vlast koja je ~~xxxx~~ oprost podijelila, zajedno sa ženidbenom zaprekom, njezinim stepenom i sve ostalo prema propisima liturgičkih knjiga i odredbi vlastitoga Hijerarha ; dužan je učiniti sve to, makar je sklapanju ženidbe prisustvovao drugi svećenik, kojega je paroh ili Hijerarha na to ovlastio.

§2. Praeterea, parochus in libro quoque baptizatorum adnotet coniugem tali die in sua paroecia matrimonium contraxisse. Quod si coniux alibi baptizatus fuerit, parochus notitiam initi matrimonii ad parochum, apud quem coniugis baptismus ad normam canonum adnotandus est, per se vel per curiam episcopalem transmittat, ut matrimonium in baptizatorum librum referatur.

§2. Osim toga, mora paroh zabilježiti takodjer u matice krštenih, da je dotični ženidbeni drug taj dan sklopio ženidbu u njegovoj parohiji. Ako je ženidbeni drug bio drugdje kršten, mora paroh obavijestiti o sklopljenoj ženidbi onoga paroha, kod kojega je zapisano u matice krštenje dotičnog ženidbenoga druga, prema kanonskim propisima ; tu obavijest dužan je tamo poslati sam izravno, ili preko eparhijskog ureda, da se sklapanje ženidbe zabilježi u matice krštenih.

§3. Quoties matrimonium ad normam can.89 contrahitur, sacerdos, si eidem adstiterit, secus tum testes tum contrahentes curare debent ut initum coniugium in praescriptis libris quamprimum adnotetur.

§3. Kada se ženidba sklapa prema propisu kan.89, ako je svećenik prisustvovao mora se on pobrinuti, inače to moraju svjedoci, kao i ženidbeni drugovi, da se sklapanje ženidbe čim prije zabilježi u propisane knjige.

CAPUT VII.
De matrimonio conscientiae.

GLAVA VII.
O ženidbi savjesti.

Can.93./1104/

Ex gravissima et urgentissima tantum causa, ab ipso loci Hierarcha, excluso Syncello sine speciali mandato, permitti potest ut matrimonium conscientiae ineatur, id est matrimonium celebretur omissis denuntiationibus et secreto, ad normam canonum qui sequuntur.

Sam mjesni Hijerarha, isključujući Sindjela /gen. vikara/, ako taj nema posebnog ovlaštenja, može samo iz vrlo važnoga i prešnoga razloga dozvoliti sklapanje tihe ženidbe, t.j. da se sklapanje ženidbe obavi bez navještaj i tajno, prema propisima slijedećih kanona.

Can.94./1105/

Licentia celebrationis matrimonii conscientiae secumfert promissionem et gravem obligationem secreti servandi ex parte sacerdotis assistentis, testium, Hierarchae eiusque successorum, et etiam alterius coniugis, altero non consentiente divulgationi.

Dozvola za sklapanje tihe ženidbe uključuje obećanje i tešku obavezu čuvanja tajne, koja veže svećenika što ženidbi prisustvuje, svjedoke, a takodjer i ženidbenu stranku, ako druga ženidbena stranka ne pristaje, da se stvar razglasi.

Can.95. /1106/

Huius promissionis obligatio, ex parte Hierarchae, non extenditur ad sequentes casus :
1- Si quod scandalum aut gravis erga matrimonii sanctitatem iniuria ex secreti observantia immineat ;
2- Si partes non curent ut proles ex tali matrimonio suscepta baptizetur ; aut eam baptizandam curent falsis expressis nominibus, nec interim Hierarchae, intra triginta dies, prolem susceptam et baptizatam, additis veris parentum nominibus, denuncient;

Obaveza toga obećanja, što se tiče Hijerarhe, ne proteže se na slijedeće slučajeve:
1- Ako bi radi držanja tajne prijetila svetosti ženidbe kakova sablazan ili teška povreda.
2- Ako se roditelji ne bi pobrinuli da im djeca rodjena iz takova braka budu krštena ; ili ako bi ih dali krstiti pod krivim imenima, a ne bi u roku od mjesec dana obavijestili Hijerarhu o rodjenju i krštenju djece s pravim imenima roditelja.

3. Si parentes christianam prolis educationem negligant.

3- Ako bi roditelji zanemarili kršćanski odgoj djece.

Can.96./1107/

Matrimonium conscientiae non est inscribendum in consueto matrimoniorum et baptizatorum libro, sed in peculiari libro servando in secreto curiae archivo.

Ženidba savjesti ili tiha ne smije se upisivati u obične matice vjenčanih i krštenih, nego u posebnu knjigu, koja se mora čuvati u tajnom eparhijskom arhivu.

CAPUT VIII.
De tempore et loco celebrationis matrimonii.

GLAVA VIII.
O vremenu i mjestu sklapanja ženidbe

Can.97./1108/

§1. Matrimonium quolibet anni tempore contrahi potest, firmo praescripto §2.

§2. Tempore sacro ante Nativitatem Domini et Magnae Quadragesimae, nec non aliis temporibus iure particulari statutis, vetatur ipsa nuptiarum celebratio vel tantum sollemnitas in iuxta normam iuris particularis.

§3. Hierarchae tamen locorum possunt, iusta causa, vetito tempore permittere sive ipsam nuptiarum celebrationem sive sollemnem earundem benedictionem, monitis sponsis ut a pompae apparatu abstineant.

§1. Sklapanje ženidbe može se obaviti u kojegod doba godine uvažujući propise §2.

§2. U svetom /posnom/ vremenu pred Božić i u Velikoj Četrdesetnici, kao i u druge, posebnim pravom, određeno vrijeme, zabranjeno je sklapanje ženidbe, ili sama svečanost u vezi s time, prema posebnim zakonskim propisima.

§3. Mjesni Hijerarhe mogu ipak iz opravdanog razloga dozvoliti u zabranjeno vrijeme bilo samo sklapanje ženidbe, bilo njezin svečani blagoslov opomenuvši ženidbene drugove, da se uzdrže od bučnog pira.

Can.98./1109/

§1. Matrimonium celebretur in ecclesia paroeciali ; in alia autem ecclesia vel oratorio sive publico sive semi-publico celebrari non poterit, nisi cum licentia Hierarchae loci vel parochi.

§2. Hierarchae locorum iusta tantum et rationabili de causa permittere possunt matrimonii celebrationem in aedibus privatis, non autem in ecclesiis vel oratoriis sive seminarii sive religiosarum, nisi urgente necessitate, et opportunis adhibitis cautelis

§1. Sklapanje ženidbe obavlja se u parohijskoj crkvi ; u drugoj pak crkvi ili kapeli, bilo javnoj bilo poljavnoj, može se obavljati samo s dozvolom mjesnog Hijerarhe ili paroha.

§2. Mjesni Hijerarhe, mogu samo iz opravdanog, razumljivog razloga dozvoliti sklapanje ženidbe u privatnim domovima, no ne u crkvama ili kapelama bilo sjemeništa, bilo redovnica, izuzev slučaja prijeke potrebe, s tim da poduzmu primjerne korake opreznosti.

CAPUT IX.
De matrimonii effectibus.

GLAVA IX.
O učincima ženidbe.

Can. 99 /1110/

Ex valido matrimonio enascitur inter coniuges vinculum natura sua perpetuum et exclusivum; matrimonium praeterea christianum coniugibus non ponentibus obicem gratiam confert.

Iz valjano sklopljene ženidbe nastaje medju ženidbenim strankama vez, koji je po svojoj naravi trajan i isključiv ; osim toga kršćanska ženidba daje ženidbenim drugovima milost, ako joj ne stavljaju smetnje.

Can.100/1111/

Utrique coniugi ab ipso matrimonii initio aequum ius est officium est quod attinet ad actus proprios coniugalis vitae.

Obadva ženidbena druga imaju od samoga početka ženidbe jednako pravo i dužnost glede čina, koji su vlasti bračnom životu

Can.101/1112/

Nisi iure speciali aliud cautum sit, uxor, quod attinet ad canonicos effectus, particeps efficitur status mariti.

Ako posebnim pravom nije drugačije odredjeno glede kanonskih učinaka, žena postaje sudionica muževa staleža.

Can.102/1113/

Parentes gravissima obligatione tenentur prolis educationem tum religiosam et moralem, tum physicam et civilem pro viribus curandi, et etiam temporali eorum bono providendi.

Roditelji imaju vrlo tešku dužnost da se prema svojim silama brinu kako za vjerski i moralni, tako za fizički i gradjanski odgoj djece, a također i za njihovo vremenito dobro.

Can.103. /1114/

Legitimi sunt filii concepti aut nati ex matrimonio valido vel putativo.

Djeca koja su začeta i rodjena iz valjane ili mnijevane ženidbe jesu zakonita.

Can. 104./1115/

§1. Pater is est quem iustae nuptiae demonstrant, nisi evidentibus argumentis contrarium probetur.
§2. Legitimi praesumuntur filii qui nati sunt saltem post centum octoginta dies a die celebrati matrimonii, vel intra trecentos dies a die dissolutae vitae coniugalis.

§1. Otac je onaj, koga ukazuje valjana ženidba, osim ako se očevidnim dokazima dokaže protivno.
§2. Zakonitom djecom drže se ona, koja su rodjena bar sto osamdeset dana nakon sklapanja ženidbe, ili unutar tristo dana od prestanka zajedničkog bračnog života.

Can.105. /1116/

Per subsequens parentum matrimonium sive verum sive putativum, sive noviter contractum sive convalidatum, etiam non consummatum, legitima efficitur proles, dummodo parentes habiles extiterint ad matrimonium inter se contrahendum tempore conceptionis vel praegnationis vel nativitatis.

Djeca se pozakonjuju naknadnom ženidbom roditelja, bila da je ženidba istinita ili mnijevana, bila ponovno sklopljena ili ukrijepljena, pa i neizvršena, samo ako su roditelji bili sposobni sklopiti izmedju sebe ženidbu u vrijeme začeća, trudnoće ili rodjenja.

Can. 106 /1117/

Filii legitimati per subsequens matrimonium, ad effectus canonicos quod attinet, in omnibus aequiparantur legitimis, nisi aliud expresse cautum fuerit.

Djeca pozakonjena naknadnom ženidbom u svemu su izjednačena sa zakonitom djecom glede kanonskih učinaka, ako nije drugačije izričito odredjeno.

CAPUT X.
De separatione coniugum.

Articulus 1.
De dissolutione vinculi.

GLAVA X.
O rastavi ženidbenih drugova.

Članak 1.
O razrješenju ženidbenog veza.

Can.107./1118/

...trimonium validum, ratum et con...tum nulla humana potestate nul...a causa, praeterquam morte, dis...i potest.

Valjana, tvrda i izvršena ženidba ne može se razrješiti nikakovom ljudskom vlašću i nikakovim razlogom, osim smrću.

Can.108./1119/

...trimonium non consummatum inter ...tos vel inter partem baptiza...et partem non baptizatam, dissol...tum ipso iure per maiorem seu ...nem professionem religiosam, ...per dispensationem a Romano Pon...fice ex iusta causa concessam, utra...parte rogante vel alterutra, etsi ...ra sit invita.

Neizvršena ženidba izmedju krštenih osoba ili izmedju krštene i nekrštene, razrješuje se kako po samom pravu većim ili svečanim redovničkim zavjetima, tako i podijeljenim oprostom iz opravdanog razloga, od Rimskog Vselenskog Arhijereja, na molbu obadviju ženidbenih stranaka, ili samo jedne, pa makar se druga i protivila.

Can.109./1120/

§1. Legitimum inter non baptiza...matrimonium, licet consummatum, ...itur in favorem fidei ex privi...io Paulino.

§2. Hoc privilegium non obtinet in ...rimonio inter partem baptizatam ...partem non baptizatam inito cum ...pensatione ab impedimento dispari...tis cultus.

§1. Zakonita /naravna/ ženidba izmedju nekrštenih osoba, pa bila i izvršena, razrješuje se u korist vjere po Pavlovoj povlastici.

§2. Ta povlastica ne vrijedi za ženidbu izmedju krštene i nekrštene osobe, što je sklopljena s oprostom od zapreke razlike vjere.

Can.110./1121/

§1. Antequam coniux conversus et ...tizatus novum matrimonium valide ...trahat, debet, salvo praescripto ...n. 114, partem non baptizatam in...rpellare:
...An velit et ipsa converti ac bapt...smum suscipere;
...An saltem velit secum cohabitare ...cifice sine contumelia Creatoris.

§2. Hae interpellationes fieri sem...r debent, nisi Sedes Apostolica a...ud declaraverit.

§1. Prije nego li obraćena i pokrštena ženidbena stranka sklopi valjano novu ženidbu, dužna je, uvaživši propise kanona 114, upitati nekrštenu stranku:
1- Da li se i ona hoće obratiti i primiti sv. Tajnu krštenja.
2- Da li hoće barem s njome živjeti u miru bez vrijedjanja Stvoritelja.

§2. Ova se pitanja moraju uvijek staviti, osim ako Apostolska Stolica drugačije izjavi.

Can.111. /1122/

§1. Interpellationes fiant regula...ter, forma saltem summaria et extra...icali, de auctoritate Hierarchae ...iugis conversi, a quo Hierarcha...

§1. Pitanja se moraju redovito postaviti, barem u skraćenom i nesudskom obliku, u ime Hijerarhe obraćenog ženidbenog druga...

...concedendae sunt quoque coniugi infideli, si quidem eas petierit, induciae ad deliberandum, eo tamen monito, fore ut, inducüs inutiliter praeterlapsis, responsio praesumatur negativa.

...Hijerarh je dužan dati vremena na razmišljanje takodjer nekrštenoj ženidbenoj stranci, ako bi to zatražila, te joj napomenuti, da će se odgovor smatrati negativnim, ako ga ne bude dala do označenog vremenskog roka.

§2. Interpellationes etiam privatim factae, ab ipsa parte conversa, valent, imo sunt etiam licitae, si forma superius praescripta servari nequeat ; hoc tamen in casu de ipsis, pro foro externo, constare debet duobus saltem testibus vel alio legitimo probationis modo.

§2. Valjana su takodjer i pitanja, što ih stavi privatno sama obraćena stranka, pače su i dozvoljena, ako se ne mogu izvršiti u gore propisanoj formi, no u tom slučaju, potrebno je zavanjski sud /forum/ da se to ustanovi barem sa dva svjedoka ili kojim drugim zakonitim, dokaznim načinom.

Can.112/1123/

Si interpellationes ex declaratione Sedis Apostolicae omissae fuerint, aut si infidelis iisdem negando responderit expresse vel tacite, pars baptizata ius habet novas nuptias cum persona catholica contrahendi, nisi ipsa post baptismum dederit parti non baptizatae iustam discedendi causam.

Ako se pitanja prema izjavi Apostolske Stolice ispuste, ili je nekrštena stranka odgovorila na njih nijećno, bilo izričito, bilo šutke, krštena stranka ima pravo sklopiti novu ženidbu s katoličkom osobom, ako nakon svoga pokrštenja nije sama dala opravdanog razloga nekrštenoj stranci, da je napusti.

Can. 113. /1124/

Coniux fidelis, licet post susceptum baptismum denuo coniugaliter cum parte infideli vixerit, ius tamen novas celebrandi nuptias cum persona catholica non amittit, ideoque potest hoc iure uti, si coniux infidelis, mutata voluntate, postea discedat sine iusta causa, vel iam non cohabitet pacifice sine contumelia Creatoris.

Pokrštena stranka, makar nakon krštenja i dalje bračno živila s nekrštenom strankom, ipak ne gubi prava sklopiti novu ženidbu s katoličkom osobom, stoga se tim pravom može poslužiti, ako nekršteni bračni drug promijeni svoju odluku, te je poslije bez opravdanog razloga napusti, ili više ne živi u miru i bez vrijedjanja Stvoritelja.

Can.114. /1125/

Ea quae matrimonium respiciunt in Constitutionibus Pauli III. "Altitudo", 1 iunii 1537 ; S.Pii V. "Romani Pontificis", 2 augusti 1571 ; Gregorii XIII. "Populis", 25 ianuarii 1585, quaeque pro peculiaribus locis scripta sunt, ad alias quoque regiones in iisdem adiunctis extenduntur.

Sve ono, što se odnosi na ženidbu u Konstitucijama Pavla V. "Altitudo" od 1.VII. 1537 ; Sv. Pija V. "Romani Pontificis" od 2.VIII. 1571. ; Grgorija XIII. " Populus", od 25.I.158[5] a bilo je donešeno za neka posebna mjesta, može se protegnuti i na druge krajeve, gdje su iste okolnosti.

Can.115. /1126/

Vinculum prioris coniugii, in infidelitate contracti, tunc tantum solvitur, cum pars fidelis reapse novas nuptias valide inierit.

Vez iz prijašnje ženidbe, sklopljene u poganstvu, razrješuje se tek onda, kada pokrštena stranka doista sklopi novu, valjanu ženidbu.

Can. 116./1127/

...re dubia privilegium fidei gaudet favore iuris.

Povlastica vjere uživa u sumnji pravnu zaštitu.

Articulus 2.

De separatione tori, mensae et habitationis.

Članak 2.

O rastavi od stola, postolje i zajedničkog stanovanja.

Can.117. /1128/

Coniuges servare debent vitae coniugalis communionem, nisi iusta causa eos excuset.

Ženidbeni drugovi dužni su živjeti u bračnoj zajednici, osim ako ih opravdani razlog od toga ispričava.

Can. 118./1129/

§1. Propter coniugis adulterium, alter coniux, manente vinculo, ius habet solvendi, etiam in perpetuum, ... communionem, nisi in crimen consenserit, aut eidem causam dederit, vel illud expresse aut tacite condonaverit, vel ipse quoque ... crimen commiserit.
§2. Tacita condonatio habetur, si coniux innocens, postquam de crimine adulterii certior factus est, cum altero coniuge sponte, maritali affectione, conversatus fuerit; ... autem affectio praesumitur, ... sex intra menses coniugem adulterum expulerit vel dereliquerit, ... legitimam accusationem fecerit.

§1. Radi preljuba jedne ženidbene stranke, druga stranka, unatoč toga što ostaje ženidbeni vez, ima pravo i na trajnu rastavu od zajedničkog života, ako sama nije privolila na preljub, i nije ga prouzročila, niti ga je bilo izričito bilo šutke oprostila, te ako i sama nije počinila isti prestupak.

§2. Smatra se da je šutke oprošteno onda, kad je nevina stranka, nakon toga što je saznala za prestupak preljuba, dobrovoljno bračno općila s drugim ženidbenim drugom /preljubnikom/, što se pretpostavlja, ako u roku od šest mjeseci nije protjerala niti napustila preljubnog ženidbenom druga, niti je proti njega uložila zakonitu optužbu.

Can. 119. /1130/

...niux innocens, sive iudicis sententia sive propria auctoritate legitime discesserit, nulla unquam obligatione tenetur coniugem adulterum rursus admittendi ad vitae consortium; potest autem eundem admittere aut revocare, nisi ex ipsius consensu ille statum matrimonio contrarium susceperit.

Novina stranka, koja je opravdano napustila svoga bračnoga druga bilo na osnovu sudske presude, bilo sama od sebe, nije dužna nikada više primiti opet u životnu zajednicu preljubnog bračnog druga; može ga ipak primiti ili natrag pozvati, ako si dotični nije s njezinom privolom izabrao stalež, koji se ne slaže sa ženidbom.

Can.120. /1131/

§. 1- Si alter coniux sectae acatholicae nomen dederit; si prolem acatholice educaverit; si vitam criminosam et ignominiosam duxerit; si grave seu animae seu corporis periculum alteri facessat...

§1. 1- Ako jedan od bračnih drugova stupi u nekatoličku sljedbu; ako ne odgaja djecu u katoličkom duhu; ako provodi zločinački ili sramotni život; ako drugom bračnom drugu prouzrokuje veliku duševnu...

si saevitiis vitam communem nimis difficilem reddat, haec aliaque id genus sunt alteri coniugi totidem legitimae causae discedendi, auctoritate Hierarchae loci, et etiam propria auctoritate, si de iis certo constet et periculum sit in mora.

...ili tjelesnu opasnost, ako zlostavljanjem čini zajednički život nepodnosivim, to i drugo tomu slično, sačinjava za drugoga bračnog druga opravdani razlog da ga napusti, bilo po odluci mjesnog Hijerarhe, bilo sam od sebe, u koliko je to sa sigurnošću ustanovljeno te prijeti opasnost, ako se s odlukom odgadja.

2- In omnibus his casibus, causa separationis cessante, vitae consuetudo restauranda est ; sed si separatio ab Hierarcha pronuntiata fuerit ad certum incertumve tempus, coniux innocens ad id non obligatur, nisi ex decreto Hierarchae vel exacto tempore.

2- U svim tim slučajevima mora se obnoviti zajednički život, kad prestane razlog za rastavu ; no ako je Hijerarha izrekao rastavu na odredjeno ili neodredjeno vrijeme, nevini ženidbena stranka nije dužna obnoviti zajednički život, dok to Hijerarha ne odredi, ili dok ne proteknе odredjeno vrijeme.

§2. Etiam coniux ab altero malitiose desertus obtinere potest decretum separationis ab Hierarcha loci ad certum incertumve tempus ad normam §1, n.2.

§2. Bračni drug, kojega je druga ženidbena stranka zlobno napustila, može prema propisu §1,br.2, takodjer dobiti rješenje od mjesnoga Hijerarhe za rastavu na odredjeno ili neodredjeno vrijeme.

Can.121 /1132/

Instituta separatione, filii educandi sunt penes coniugem innocentem, et si alter coniugum sit acatholicus, penes coniugem catholicum, nisi in utroque casu Hierarcha pro ipsorum filiorum bono, salva semper eorundem catholica educatione, aliud decreverit.

Nakon izvršene rastave, odgoj djece mora se povjeriti nevinom bračnom drugu, a ako jedan od njih nije katolik, tada katoliku, osim ako Hijerarha u oba slučaja, za dobro same djece, odredi drugačije, tako da im katolički odgoj bude uvijek osiguran.

CAPUT XI.
De matrimonii convalidatione.

GLAVA XI.
O ukrjepljenju ženidbe.

Articulus 1.
De convalidatione simplici.

Članak 1.
O jednostavnom ukrjepljenju.

Can.122. /1133/

§1. Ad convalidandum matrimonium irritum ob impedimentum dirimens, requiritur ut cesset vel dispensetur impedimentum et consensum renovet saltem pars impedimenti conscia.

§1. Za ukrjepljenje ženidbe, koja je nevaljana radi ženidbene zapreke, potrebno je da zapreka prestane ili da se oprostom ukloni te da ženidbenu privolu obnovi barem ona stranka, koja znade za zapreku.

§2. Haec renovatio iure ecclesiastico requiritur ad validitatem etiamsi initio utraque pars consensum praestiterit nec postea revocaverit.

§2. Ta se obnova privole zahtijeva za valjanost po crkvenom pravu, makar su na početku obadvije ženidbene stranke dale privolu za ženidbu i nisu je poslije opozvale.

Can. 123 /1134/

...novatio consensus debet esse novus actus in matrimonium quod constat ab initio nullum fuisse.

Obnova privole mora biti novi čin volje za ženidbu, za koju je ustanovljeno da je od početka bila nevaljana.

Can. 124. /1135/

§1. Si impedimentum sit publicum, consensus ab utraque parte renovandus est forma iure praescripta.

§2. Si sit occultum et utrique notum, satis est ut consensus ab utraque parte renovetur privatim et secreto.

§3. Si sit occultum et uni parti ignotum, satis est ut sola pars impedimenti conscia consensum privatim et secreto renovet, dummodo altera in consensu praestito perseveret.

§1. Ako je zapreka javna, obadvije stranke moraju obnoviti privolu u formi, koja je zakonom propisana.

§2. Ako je zapreka tajna i obadvijema strankama poznata, dosta je da obadvije stranke obnove privolu privatno i tajno.

§3. Ako je zapreka tajna i jednoj stranci nepoznata, dosta je da privolu obnovi privatno i tajno samo ona stranka, kojoj je zapreka poznata, u koliko druga stranka ustraje pri svojoj danoj privoli.

Can. 125. /1136/

§1. Matrimonium irritum ob defectum consensus convalidatur, si pars quae non consenserat, iam consentiat, dummodo consensus ab altera parte praestitus perseveret.

§2. Si defectus consensus fuerit mere internus, satis est ut pars quae non consenserat, interius consentiat.

§3. Si fuerit etiam externus, necesse est consensum etiam exterius manifestare, vel forma iure praescripta, si defectus fuerit publicus, vel alio modo privato et secreto, si fuerit occultus

§1. Ženidba nevaljana radi pomanjkanja privole ukrjepljuje se, ako na nju privoli stranka, koja ranije nije privolila, samo da i druga stranka ustraje pri svojoj danoj privoli.

§2. Ako je pomanjkanje privole samo nutarnje, dosta je da stranka koja nije privolila, nutarnje privoli.

§3. Ako je pomanjkanje privole bilo i vanjsko, potrebno je privolu i vanjskim načinom očitovati, ili u formi, što je propisuje pravo, ako je pomanjkanje bilo javno, ili na drugi način privatno i tajno, ako je pomanjkanje bilo tajno.

Can. 126. /1137/

Matrimonium nullum ob defectum formae /debitae/, ut validum fiat, contrahi denuo debet legitima forma.

Ženidba, koja je nevaljana uslijed manjka bitne forme, da bi bila valjana ukrjepljenjem, mora se ponovno sklopiti u zakonitoj formi.

Articulus 2.
De sanatione in radice.

Članak 2.
O ukrjepljenju u korjenu.

Can. 127. /1138/

§1. Matrimonii in radice sanatio est eiusdem convalidatio, secumferens, praeter dispensationem vel cessationem impedimenti, dispensationem a lege renovandi consensu, et retrotractionem, per fictionem iuris, circa effectus canonicos, ad praeteritum.

§1. Ukrjepljenje ženidbe u korjenu je njezino ozdravljenje, koje osim oprosta ili prestanka zapreke uključuje i oprost od zakonskih odredjenog obnavljanja privole te po pravnoj fikciji, čini ženidbu unatrag valjanom glede kanonskih učinaka.

§2. Convalidatio fit a momento concessionis gratiae ; retrotractio vero intelligitur facta ad matrimonii initium, nisi aliud expresse caveatur.

§2. Ukrjepljenje ženidbe u korjenu vrijedi od časa podijeljene milosti; ne njezini učinci prenose se natrag do na početak ženidbe, izuzev ako je izričito drugačije odredjeno.

§3. Dispensatio a lege de renovando consensu concedi potest etiam insciis partibus.

§3. Oprost od zakona o obnavljanju privole može se podijeliti i tako, da stranke za nj xxxxxxx i ne znaju

Can. 128 /1139/

§1. Quodlibet matrimonium initum cum utriusque partis consensu natura sua sufficiente, sed, ad ius quod attinet, inefficaci ob dirimens impedimentum iuris ecclesiastici vel ob defectum legitimae formae, potest in radice sanari, dummodo consensus perseveret.

§2. Matrimonium vero contractum cum impedimento iuris naturalis vel divini, etiamsi postea impedimentum cessaverit, Ecclesia non sanat in radice, ne a momento quidem cessationis impedimenti.

§1. Svaka ženidba, sklopljena s naravno dostatnom privolom obadviju ženidbenih stranaka, no koja je s pravnog gledišta bez učinka uslijed ženidbene zapreke crkvenog prava ili uslijed pomanjkanja zakonite forme, može se ukrijepiti u korjenu, samo ako privola još traje.

§2. Ženidbu pak sklopljenu sa zaprekom naravnog ili Božanskog prava, makar zapreka poslije i prestala, Crkva ne ukrjepljuje u korjenu niti od časa kada je zapreka prestala.

Can. 129./1140/

§1. Si in utraque vel alterutra parte deficiat consensus, matrimonium nequit sanari in radice, sive consensus ab initio defuerit, sive ab initio praestitus, postea fuerit revocatus.

§2. Quod si consensus ab initio quidem defuerit, sed postea praestitus fuerit, sanatio concedi potest a momento praestiti consensus.

§1. Ako ženidbena privola manjka kod jedne ili obadviju ženidbenih stranaka, ženidba se ne može ukrijepiti u korjenu, bilo da je privola manjkala od početka, bilo da je na početku bila dana, pa je kasnije opozvana.

§2. Ako je privola manjkala od početka, ali je poslije bila dana, ukrjepljenje se može podijeliti od časa, kada je privola bila dana.

Can. 130. /1141/

§1. Sanatio in radice concedi uni ce potest ab Apostolica Sede, firmo praescripto § 2.

§2. Patriarcha potitur facultate concedendi sanationem in radice si validitati matrimonii obstat tantum defectus formae celebrationis vel impedimentum a quo ipse dispensare potest.

§1. Ukrjepljenje u korjenu može podijeliti jedino Apostolska Stolica, uvažujući propis § 2.

§2. Patrijarha ima vlast podjeljivati ukrjepljenje ženidbe u korjenu, ako je ženidba nevaljana samo uslijed manjka bitne forme pri sklapanju ili uslijed zapreke od koje on može podjeljivati oprost.

CAPUT XII.
De secundis nuptiis

GLAVA XII
O drugoj ženidbi.

Can. 131. /1142/

Licet casta viduitas honorabilior sit, secundae tamen et ulteriores nuptiae validae et licitae sunt, firmo praescripto can.59, §2.

Iako je čisto udovstvo časnije, ipak su druge i naknadne ženidbe valjane i dozvoljene, uvaživši propis kan. 59, §2.

1069

Nos autem per Apostolicas has itteras motu proprio datas supra censitos canones promulgamus cisque vim legis christifidelibus cclesiae Orientalis tribuimus, ubi terrarum hi sunt et tametsi Prae to diversi ritus sunt subiecti.

mulac per Apostolicas has Litte- s huiusmodi canones vigere coepe- int, sua destituentur vi quodli- t statutum, sive generale sive rticulare vel speciale, etiam la- a Synodis speciali forma adpro- tis, quaelibet praescriptio et nsuetudo adhuc vigens, sive gene- lis, sive particularis ita ut dis- plina sacramenti matrimonii unice der canonibus regatur, neque am- us ius particulare iis contrarium vigorem orem habeat nisi quando et quan- in iis admittatur.

Ut autem huius Nostrae volunta- notitia tempestive ad omnes, rum res interest, perveniat, vo- mus et constituimus, ut Apostoli- hae Litterae motu proprio datae lie secundo mensis Maii an. 1949, MCMXXXXIX /, festo S. Athanasii, tificis et Doctoris, exsecutio- suscipere incipiant, quibuslibet traris non obstantibus, etiam uliarissima mentione dignis.

Datum Romae apud S. Petrum, die mensis Februarii, in festo Ca- drae S. Petri in Antiochia, anno XXXIX, Pontificatus Nostri deci-

PIUS PP. XII.

---:---

Mi pak ovim Apostolskim pismom, vlastitom pobudom danim, navedene kanone proglašujemo i podjeljujemo im zakonsku moć za vjernike Istočne Crkve, gdjegod se oni nalazili, pa makar bili podvrgnuti Prelatu drugog obreda.

Istovremeno, kad ovi kanoni na osnovu ovog Apostolskog pisma, počmu obvezivati, gubi svoju moć svaka uredba, bilo općenita bilo pomjesna ili posebna, pa i ona što je bila izdana na Sinodama potvrdjenim osobitim načinom, svaka preskripcija i običaj što su još na snazi, bilo da su općeniti, bilo pomjesni, tako da se zakonodavstvo sv. Tajne Ženidbe ima ravnati samo jedino ovim kanonima, a njima protivno pomjesno /partikularno/ pravo nema više zakonske moći, osim tada i u toliko, kada i u koliko to ovi kanoni dopuštaju.

A da bi vijest o toj našoj volji stigla na vrijeme svima, kojih se ona tiče, hoćemo i odredjujemo, da ovo Apostolsko pismo, vlastitom pobudom dano, počme obvezivati u primjeni od dana drugoga svibnja /2.V./ 1949. god., blagdana sv. Atanazija, Svetitelja i Učitelja, bez obzira na bilo što protivno, pa ma to bilo vrijedno i napose naročite pažnje.

Dano u Rimu kod sv. Petra, dne 22 veljače /22.II./ blagdan katedre sv Petra u Antiohiji, god. 1949., a desete godine našega Pontifikata.

PAPA PIJO XII.

---:---

umnožio Biskupski Ordinarijat u Križevcima, Radkoga 12
za svoju unutrašnju potrebu svećenstvu i parohijama.